

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za rok 2015

Spis treści

Wstęp	3
I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	5
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.....	5
2. Świadczenia z pomocy społecznej	6
2.1. Zadania własne gminy	7
2.1.1. Świadczenia pieniężne	7
2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	7
2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania	7
2.1.4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	9
2.1.5. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym	9
2.1.6. Gminny Program osłony	10
2.1.7. Praca socjalna	10
2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę	13
2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze, w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	13
2.2.2. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. 11 Listopada 6	13
2.3. Zadania własne powiatu	14
2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne	14
2.3.2. Domy pomocy społecznej	14
2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	17
2.3.4. Mieszkania chronione	17
2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	17
2.4. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat	21
Pomoc cudzoziemcom	21
II. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN	22
1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym	22
2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	24
3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	26
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym	28
5. Pomoc osobom starszym	29
6. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	31
III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC	32
IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	35
1. Asystent rodziny	36
2. Rodziny Zastępcze	38
3. Usamodzielnianie wychowanków	40
4. Kierowanie do placówek	41
5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	41
V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	45
VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	45
VII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ O DODATKACH MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH	47
1. Świadczenia rodzinne	47
2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni	48
2.1. Fundusz alimentacyjny	48
2.2. Dłużnicy alimentacyjni	49
3. Dodatki mieszkaniowe	50
4. Dodatki energetyczne	51
VIII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI	51
IX. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU	55
X. PRZEPISY PRAWNE	58

Wstęp

Zgodnie z art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej i kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie gminy/radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka pomocy społecznej/powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej wykonuje zadania własne gminy i powiatu oraz zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę i powiat, a także zadania z zakresu administracji rządowej.

Ośrodek realizuje zadania wynikające w szczególności z ustaw z dnia: 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Działania podejmowane przez MOPR są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 i Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2014-2016.

Główne cele realizowane przez Ośrodek to:

- 1) pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) pomoc w doprowadzaniu do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- 3) umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- 4) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej.

Do zadań MOPR należy między innymi:

- 1) analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- 3) realizowanie pracy socjalnej nakierowanej na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- 4) motywowanie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej do aktywnego udziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej,
- 5) koordynacja realizacji miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 6) opracowywanie i realizacja miejskich programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, finansowanie - ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej i dofinansowanie świadczeń określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 7) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 8) prowadzenie spraw z zakresu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) pomoc osobom usamodzielnianym,
- 10) nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej oraz wydawanie decyzji w zakresie kierowania i umieszczania w nich osób wymagających całodobowej opieki,
- 11) prowadzenie spraw związanych z organizacją prac społecznie użytecznych,
- 12) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 13) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego i Rodzinnego,
- 14) obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
- 15) realizacja zadań zleconych gminy wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 16) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 17) przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 18) realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 19) przyznawanie i wypłacanie zryczałtowanego dodatku energetycznego.

MOPR realizując swoje zadania w 2015 r. wydał 104 199 decyzji administracyjnych, przy czym najwięcej w sprawie świadczeń z pomocy społecznej - 66,8%, następnie w sprawie świadczeń rodzinnych - 13,6%, dodatków mieszkaniowych - 9,5%, w sprawie dłużników alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego - 4,3%, dodatków energetycznych - 4,2%, w sprawie opieki nad dzieckiem - 1,4% i najmniej - 0,2% w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej.

Tabela Nr 1. Informacja z działalności decyzyjnej MOPR za 2015 r.

Przedmiot decyzji	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość odwołań	Ilość uwzględnionych odwołań w trybie art. 132 Kpa*	Sposób rozstrzygnięcia odwołań									Ilość odwołań w trakcie rozpatrywania
				Stwierdzono niedopuszczalność wniesienia odwołania	Utrzymano w mocy		Uchylono i wydano nową decyzję		Uchylono i umorzono postępowanie		Umorzono postępowanie odwoławcze	Uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia	
					w całości	w części	w całości	w części	w całości	w części			
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ustawa o pomocy społecznej													
w sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (poza pobytem i usługami w domu pomocy społecznej)	68 390	72	6	8	47	0	2	0	0	1	0	3	5
w sprawie pobytu i usług w domu pomocy społecznej	1 111	13	3	1	5	0	0	0	0	0	0	4	0
w sprawie osób usamodzielnianych i rodzin zastępczych	146	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ustawa o świadczeniach rodzinnych													
w sprawie świadczeń rodzinnych	14 188	202	9	11	57	3	39	4	37	1	1	28	12
ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów													
w sprawie funduszu alimentacyjnego	2 690	72	0	2	46	0	6	0	7	0	0	6	5
w sprawie dłużników alimentacyjnych	1 748	82	5	3	20	0	0	0	7	0	0	32	15
ustawa o dodatkach mieszkaniowych													
w sprawie dodatków mieszkaniowych	9 916	1 041	1	5	41	0	311	621	0	0	0	5	57
ustawa o dodatkach energetycznych													
w sprawie dodatków energetycznych	4 362	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej													
w sprawie opieki nad dzieckiem	1 442	19	1	2	11	0	1	0	1	0	0	1	2
ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych													
w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej	206	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	104 199	1 504	26	32	228	3	359	625	52	2	1	80	96

Wpłynęło 1 504 odwołań od decyzji wydanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku (odwołania wniesiono od 1,4% wydanych decyzji).

I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pomoc społeczną dla mieszkańców Białegostoku organizuje we współdziałaniu z organami administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna oparta jest o zasadę subsydiarności (pomocniczości), co oznacza, że osoby i rodziny najpierw powinny wykorzystać własne możliwości, zasoby i uprawnienia do poprawy swojej trudnej sytuacji życiowej, a dopiero wówczas gdy nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać swoich problemów, ze wsparciem winna przyjść instytucja polityki społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Takie zdefiniowanie przepisów prawa podkreśla znaczenie współodpowiedzialności osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej za przewyciężanie własnych problemów oraz wprowadza zasadę partycypacji, która powinna przejawiać się podejmowaniem działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku objął różnego rodzaju wsparciem w ramach pomocy społecznej ok. 5,9% mieszkańców miasta Białegostoku.

Tabela Nr 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców miasta Białegostoku

Liczba mieszkańców Białegostoku zameldowanych na pobyt stały i czasowy – stan na 31.12.2015 r.*	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Białegostoku objętych pomocą
283 229	8 876	16 695	5,9

* źródło: Rejestr mieszkańców miasta Białegostoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Obsługi Mieszkańców

Tabela Nr 2 zawiera dane dotyczące ogólnej liczby rodzin (i osób w tych rodzinach), którym w 2015 r. MOPR udzielił wsparcia w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. W drodze decyzji administracyjnej świadczenia pomocy społecznej przyznano 11 894 osobom (liczba rodzin wynosiła 8 876), w rodzinach tych było 16 695 osób, co stanowi 5,9% mieszkańców Białegostoku.

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Stosownie do ustawowych regulacji świadczenia z pomocy społecznej mają charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń uzależnione są od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny, okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy, liczby osób i rodzin potrzebujących wsparcia oraz od możliwości finansowych Ośrodka. W 2015 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego do 30.09.2015 r.:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 542 zł,
- na osobę w rodzinie - 456 zł (w przypadku rodziny),

natomiast od 1.10.2015 r.:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 634 zł,
- na osobę w rodzinie - 514 zł (w przypadku rodziny),

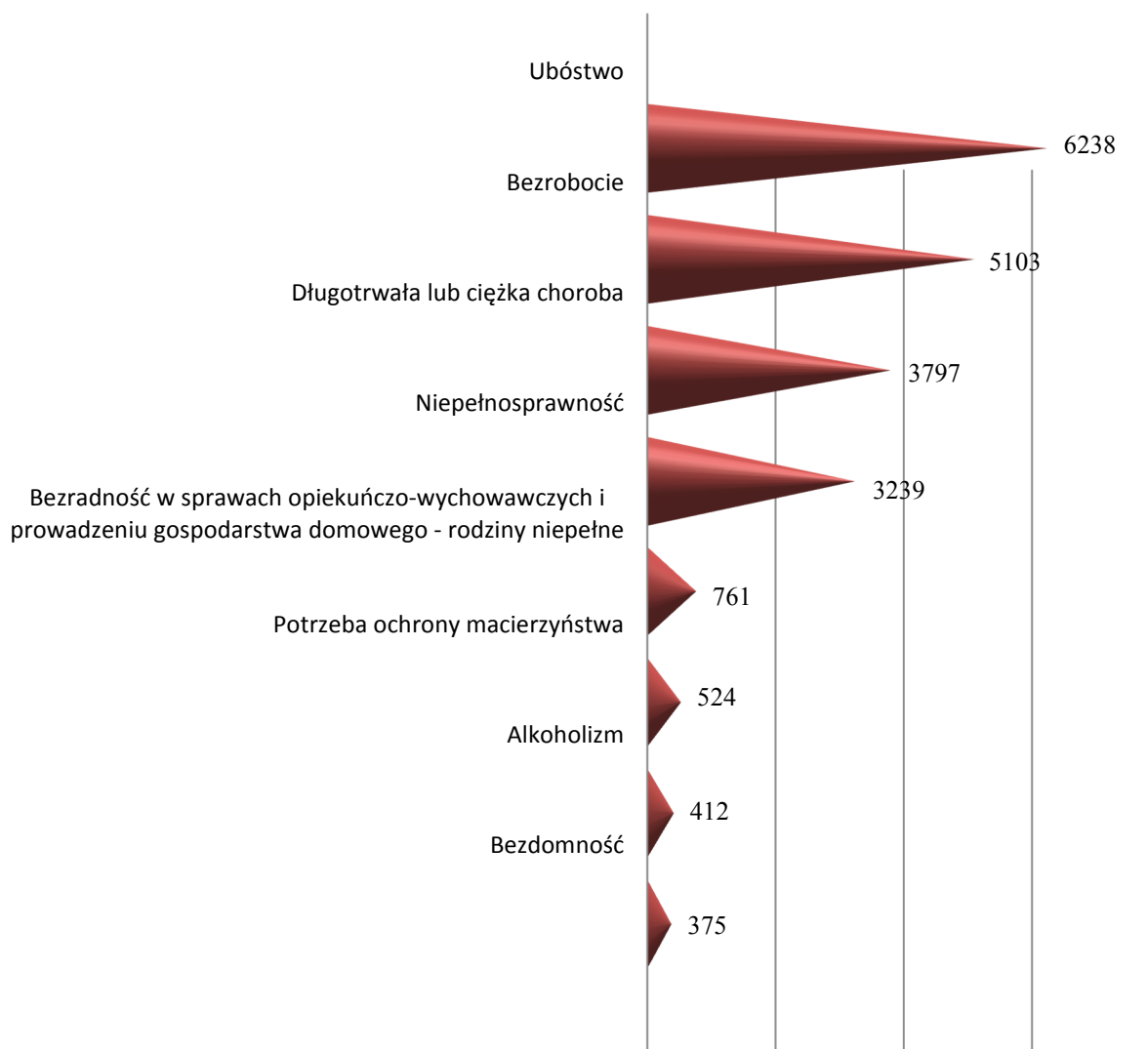
przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej, np. bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, uzależnienia.

Tabela Nr 3. Przesłanki przyznania pomocy wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Lp.	Trudna sytuacja życiowa	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	6 238	11 616
2.	Sieroctwo	4	8
3.	Bezdomność	375	386
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	524	2 189
	w tym: wielodzietność	183	988
5.	Bezrobocie	5 103	10 556
6.	Niepełnosprawność	3 239	5 034
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	3 797	6 393
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	978	2 991

	w tym: rodziny niepełne	761	2 066
	rodziny wielodzietne	147	768
9.	Przemoc w rodzinie	74	201
10.	Alkoholizm	412	600
11.	Narkomania	22	27
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	190	228
13.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	60	165
14.	Zdarzenia losowe	11	17

Wykres Nr 1. Liczba osób/rodzin korzystających w 2015 r. z pomocy społecznej ze względu na okoliczności jej przyznania (określone w art. 7 ustawy)

2. Świadczenia z pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku przyznał w drodze decyzji administracyjnej (w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej) świadczenia 11 894 osobom z 8 876 rodzin. Wydał 68 390 decyzji w sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (poza pobytami i usługami w domu pomocy społecznej), w tym: 65 023 - przyznających, 328 - odmownych, 2 582 - zmieniających, 137 - wstrzymujących, 42 - uchylających, 24 - wygaszających i 254 umarzających.

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Świadczenia pieniężne

Tabela Nr 4. Liczba osób/rodzin i osób w rodzinach oraz kwoty świadczeń zrealizowanych w ramach zadań własnych gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
1.	Zasiłki stałe	1 697	2031	7 702 687
2.	Zasiłki okresowe	6 060	11 859	10 599 896
3.	Zasiłki celowe ogółem, w tym:	7 473	14 695	6 233 994
	zasiłki specjalne celowe	948	1 943	569 297
	na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	11	19	26 800

2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Tabela Nr 5. Liczba świadczeniobiorców oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne - zadania własne gminy

Formy pomocy - zadania własne gminy	Liczba osób, za które opłacono składkę	Kwota świadczeń (w zł)
Opłata składki za osoby: pobierające zasiłek stały, realizujące kontrakt socjalny, objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS, cudzoziemców realizujących Indywidualny Program Integracji	1 474	582 453

2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania

Realizacja zadania w formie zapewnienia posiłków odbywa się głównie w oparciu o Program ustanowiony Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (t. j. M. P. z 2015 r. poz. 821). Program jest wsparciem finansowym gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Program ten ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. Program umożliwia udzielanie wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 tej ustawy (150% kryterium wynosi odpowiednio: do 30.09.2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej - 813 zł, na osobę w rodzinie - 684 zł; od 1.10.2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej - 951 zł, na osobę w rodzinie - 771 zł). W związku z wejściem w życie Programu Rada Miasta Białegostoku podjęła uchwały:

1. Uchwałą nr LIV/630/14 z dnia 20 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego za zakup posiłku lub żywności przyznawanego w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Powyższa uchwała umożliwia przyznanie bezzwrotnej pomocy osobom samotnie gospodarującym oraz osobom w rodzinie posiadającym dochód powyżej 100% do wysokości 150% kryterium dochodowego.
2. Uchwałą Nr LVIII/647/14 z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. Na podstawie tej uchwały - w ramach Programu - można udzielić pomocy bezzwrotnej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego osobom, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego.
3. Uchwałą nr LVIII/648/14 z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Powyższa uchwała umożliwia wsparcie gmin, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, udziela pomocy, gdy uczeń albo dziecko wyrażą chęć zjedzenia posiłku a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Liczba dzieci i uczniów, którym udziela się pomocy na ww. zasadach nie może przekroczyć 20% wszystkich dzieci i uczniów dożywianych w poprzednim miesiącu kalendarzowym w przedszkolach i szkołach na terenie Miasta Białegostoku.

Tabela Nr 6. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania - w ramach Programu

Wyszczególnienie		Liczba osób	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Osoby objęte Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ogółem, w tym w formie:		16 191	7 150 000	1 875 000	5 275 000
posiłku	dzieci do 7 roku życia	683	1 076 915	256 245	820 670
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 138			
	dzieci i młodzież, którym wydano posiłki bez decyzji	448	98 648	21 967	76 681
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej ŚDS	11	13 439	2 772	10 667
zasiłku celowego	dzieci do 7 roku życia	1 948	5 960 998	1 594 016	4 366 982
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 413			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	9 410			

Pomocą w formie dożywiania (w ramach Programu) objęto 16 191 osób, poza Programem - 350 osób. Łączna kwota wydatkowana na pomoc w formie dożywiania (na posiłki i zasiłki celowe) w ramach Programu oraz na posiłki przyznane poza Programem wyniosła 7 262 039 zł. W ramach Programu wydatkowano 7 150 000 zł (środki własne - 1 875 000 zł tj. 26,22%), dotacja celowa - 5 275 000 zł (73,78%). Natomiast koszt dożywiania poza Programem wyniósł 112 039 zł (realizowano je wyłącznie ze środków własnych gminy, które przeznaczone były na sfinansowanie posiłków dzieciom i młodzieży w szkołach - 105 874 zł oraz uczestnikom Środowiskowego Domu Samopomocy - 6 165 zł). Dotacja celowa została wykorzystana w całości.

Na posiłki dzieciom i młodzieży wydatkowano kwotę 1 281 437 zł, z tego 98 648 zł przeznaczono na opłacenie posiłków dzieciom i uczniom otrzymującym je bez decyzji administracyjnych (448 dzieci), 1 076 915 zł przeznaczono na posiłki dzieciom do 7 roku życia (683 dzieci) oraz uczniom do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (2 138 dzieci) i 105 874 zł na posiłki przyznane poza Programem (341 dzieci). W 2015 roku dożywianie dzieci i młodzieży było realizowane w 153 placówkach na terenie Białegostoku, tj. w 90 szkołach, 57 przedszkolach oraz 6 żłobkach. Natomiast pomoc osobom dorosłym w formie jednego gorącego posiłku – obiadu realizowana była w 2 placówkach, tj. w Dziennym Domu Pomocy Społecznej i w Środowiskowym Domu Samopomocy. Posiłki w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku wydano 614 osobom dorosłym (440 osobom posiłki finansowano w ramach Programu, 174 osobom posiłki finansowano ze środków gminy). W Środowiskowym Domu Samopomocy posiłki wydano 20 osobom dorosłym (11- w ramach Programu i 9 - poza nim).

W grudniu 2014 r. rozpoczęła się realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1).

Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie mogą zapewnić sobie i/bądź rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych.

W zakresie doboru osób i weryfikacji kwalifikowalności osób do pomocy żywnościowej w ramach POPŻ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku współpracuje z podmiotami zajmującymi się dystrybucją żywności w ramach ww. Programu na terenie miasta Białegostoku. Dystrybucją żywności w Białymstoku aktualnie zajmuje się 11 organizacji pozarządowych, są to:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”,
- Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”,
- Centrum Pomocy „Samarytanin”,
- Kościół Zielonoświątkowy Zbór „Dobra Nowina”,
- Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok - Eindhoven,
- Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS”,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Chrześcijańska Służba Charytatywna Oddział Podlaski,
- Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „U Aniołów Stróżów” przy parafii p.w. Ducha Św.,
- Parafialne Koło Caritas przy parafii p.w. Bł. Bolesławy Lament.

Współpraca polega na wydaniu przez Ośrodek skierowania potwierdzającego uprawnienie do otrzymania pomocy żywnościowej z PO PŻ.

Pomocą żywnościową w ramach PO PŻ mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (są to m.in. bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności) i których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej, tj. 951 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771 zł dla osoby w rodzinie.

Osoby, które otrzymały skierowanie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku korzystały ze wsparcia w postaci żywności, która cyklicznie (comiesięcznie) była dystrybuowana w formie paczek żywnościowych. Każda z osób otrzymujących paczki żywnościowe otrzymała produkty: makaron świderki, ryż biały, kasza jęczmienna, płatki kukurydziane, kawa zbożowa, mleko UHT, ser podpuszczkowy, ser topiony, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, dżem truskawkowy, mielonka wieprzowa, klopsiki w sosie własnym, cukier biały, olej rzepakowy.

Ponadto w ramach ww. Programu, osoby spełniające kryteria ustawy o pomocy społecznej mogły nieodpłatnie uczestniczyć w działaniach towarzyszących, takich jak:

- warsztaty kulinarne,
- warsztaty dietetyczne,
- warsztaty edukacji ekonomicznej.

Zarówno pomoc udzielana w formie produktów spożywczych, jak i zajęcia oraz warsztaty edukacyjne, miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób potrzebujących, włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych, pomoc towarzyszącą niezbędną do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób korzystających z pomocy żywnościowej (z wyłączeniem pomocy rzeczowej) oraz wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Do pomocy w ramach PO PŻ w 2015 r. zakwalifikowano 4 766 osób.

2.1.4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2015 r. usługi opiekuńcze przyznano i świadczone w miejscu zamieszkania 434 osobom przez cztery podmioty: Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Caritas Archidiecezji Białostockiej oraz Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”. W 2015 r. ceny odpłatności za 1 godzinę usług wynosiły: PCK, PKPS – 16,50 zł, Caritas i KDN – 17,90 zł. Podmioty realizujące to zadanie wyłonił w drodze konkursu Urząd Miejski w Białymstoku Departament Spraw Społecznych.

Rada Miejska Białegostoku Uchwałą Nr XXVI/248/04 z dnia 31 maja 2004 r. ustanowiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zgodnie z tym przepisem ustalano odpłatność za przyznane usługi.

Ponadto w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 17 osób z chorobą Alzheimera. Koszt jednej godziny usług wynosił 4,23 zł.

Tabela Nr 7. Liczba osób/rodzin oraz osób rodzinach, którym przyznano usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Usługi opiekuńcze	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	434	483

2.1.5. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

Tabela Nr 8. Liczba oraz koszt sprawienia pochówków

Liczba pochówków	Koszt całkowity (w zł)
38	66 461
w tym osobom bezdomnym	
11	20 260

2.1.6. Gminny program osłonowy

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizuje program osłonowy na podstawie opublikowanej w dniu 11 marca 2015 r. Uchwały Nr V/49/15 Rady Miasta Białystok z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2015 r. poz. 722). Uchwała obowiązuje od 1.04.2015 r.

Program osłonowy adresowany jest do mieszkańców Miasta Białegostoku - osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.), osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia poniesionych wydatków na leki przysługuje, jeżeli:

- a) miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przekroczyły kwotę 30 zł,
- b) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 175% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonych odpowiednio zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) jest przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie może być wyższa od kwoty:

- a) 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej,
- b) 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych,
- c) 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

Od 1.04.2015 r. do 31.12.2015 r. pomocą objęto 1 456 rodzin (z programu skorzystało 1 581 osób uprawnionych). Kwota przyznanej pomocy wyniosła 475 577 zł.

W przypadku, gdy wniosek dotyczył więcej niż jednej osoby uprawnionej w rodzinie prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, wnioskodawca złożył jeden wniosek w imieniu wszystkich uprawnionych:

- 4 535 wniosków dotyczyło uprawnienia jednej osoby w rodzinie,
- 266 wniosków dotyczyło uprawnienia dwóch osób w rodzinie,
- 37 wniosków dotyczyło uprawnienia trzech i więcej osób w rodzinie.

Realizacja programu osłonowego przewidziana jest na okres od 1 kwietnia 2015 r. do 31 grudnia 2018 r.

2.1.7. Praca socjalna

MOPR realizuje pracę socjalną, w tym poprzez kontrakt socjalny. Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, przy czym świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Pracę socjalną świadczy się klientom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej np. w formie zasiłków, jak również osobom i rodzinom wykazującym potrzebę rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, ponieważ polega m.in. na przekonaniu klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc. Warunkiem pozytywnych zmian jest świadomość klienta, że on sam musi się w ten proces zaangażować. W 2015 roku pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej w ramach postępowania administracyjnego o przyznanie świadczeń oraz w sytuacji gdy była świadczona tylko praca socjalna objęto łącznie 12 867 rodzin (25 513 osób). Natomiast wyłącznie pracą socjalną (bez udzielania innych świadczeń) objęto 3 577 rodzin (7 410 osób).

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej:

- rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie świadczeń z pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin dysfunkcyjnych, które z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, bezdomności, narkomanii lub innych okoliczności, znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- informowanie osób i rodzin o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy m.in. o możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych, alimentów płaconych z funduszu alimentacyjnego, podwyższenia alimentów, o możliwości rozłożenia na raty oraz umorzenia zaległości czynszowych, a także uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego,
- motywowanie klientów do dokonywania rejestracji w urzędzie pracy (a następnie jej utrzymania), do podjęcia pracy stałej lub dorywczej, wykonywania prac społecznie użytecznych, do uczestnictwa w programie PAI oraz motywowanie do uczestnictwa w kursach, szkoleniach podwyższających kwalifikacje bądź umożliwiających nabycie nowych umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy,

- upowszechnianie ofert pracy oraz informowanie o wolnych miejscach pracy, szkoleniach i poradnictwie zawodowym, kontakt z doradcą zawodowym, motywowanie do podnoszenia kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych,
- zobowiązanie do prowadzenia karty aktywności zawodowej, wydawanie karty kontaktu ze wskazanym pracodawcą,
- kierowanie m.in. osób bezrobotnych i bezdomnych do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej,
- pomoc osobom i rodzinom w uzyskaniu wsparcia w formie żywności, odzieży, obuwia z organizacji pozarządowych, w tym z Caritas Archidiecezji Białostockiej, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Prawosławnego Ośrodka Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Schroniska Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat”, Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszenia Kontakt Miast Białystok-Eindhoven i innych podmiotów, z którymi MOPR współpracuje,
- monitorowanie w okresie jesienno-zimowym miejsc przebywania osób bezdomnych,
- zawieranie z osobami bezdomnymi programów wychodzenia z bezdomności,
- wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w placówkach prowadzonych przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej (dom dla bezdomnych, noclegownia, ogrzewalnia), Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” (miejsca całodobowego pobytu, ogrzewalnia), Izbę Wytrzeźwień (noclegownia funkcjonująca w okresie zimowym w czasie ostrych mrozów) oraz Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” (schronisko dla byłych więźniów),
- informowanie osób bezdomnych, gdzie mogą się zgłosić po pomoc, z jakich form wsparcia na terenie miasta Białegostoku mogą skorzystać (MOPR opracował ulotkę, w której wskazane są miejsca udzielanej pomocy osobom bezdomnym, adresy i telefony placówek/punktów),
- udział w grupach roboczych powoływanych do rozwiązywania problemów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu problemów wynikających z wystąpienia przemocy w rodzinie m.in. poprzez uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”, kierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w celu uzyskania specjalistycznej porady np. prawnika, psychologa,
- kierowanie rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy do działań pomocowych Systemu wczesnej identyfikacji czynników ryzyka krzywdzenia dziecka LOOK prowadzonych w Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny Klanza,
- współpraca z dzielnicowymi poprzez wspólne wizyty w środowisku, monitorowanie rodziny, w której występuje problem przemocy lub zagrożonej patologią,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu: udzielanie informacji o możliwości i formach leczenia odwykowego, wskazywanie konkretnych poradni i klubów abstynenckich działających na terenie miasta Białegostoku, motywowanie do podjęcia terapii, zachowywania abstynencji, do uczestnictwa w mitingach; wspieranie starań osób bliskich o leczenie uzależnionego członka rodziny,
- kontaktowanie się z podmiotami leczenia odwykowego tj. poradniami: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, ul. Storczykowa 5; Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, ul. Radzymańska 2; NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień, ul. Sukienna 11A; NZOZ OPTIMA Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, ul. Kujawska 53/1, NZOZ VIRTUS, ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok.1; klubami abstynenckimi: BSKA „Krokus”, BSKA „Tęcza”, SAKA „Arka”, SRA „Przymierze”, „Azyl”, Stowarzyszenia „Tango”, Stowarzyszenia „Tabor”; ośrodkami terapii prowadzonymi przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”, Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „ETAP”, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, a także z dzielnicowymi komisariatów Policji,
- udzielanie pomocy zapewniającej opiekę oraz informowanie o zasadach udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych i kierowania do domu pomocy społecznej; wyjaśnianie zasad kierowania wniosku do sądu o umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- zapewnienie posiłku, usług opiekuńczych w formie organizacji czasu wolnego, gimnastyki usprawniającej osobom starszym,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności - do Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku; szkół - w celu uzyskania stypendiów; do sądów i komorników oraz działu świadczeń rodzinnych - w celu uzyskania alimentów, nabycia uprawnień do zasiłków rodzinnych wraz dodatkami, a także uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego,
- motywowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia specjalistycznego leczenia psychiatrycznego,

- pomoc w realizacji postanowień sądu w sprawie przyjęcia osoby chorej do szpitala psychiatrycznego,
- kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi na terapię do Klubu „Przystań”,
- informowanie o możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy przy znoszeniu barier architektonicznych, dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, uzyskania zatrudnienia w zakładach pracy chronionej,
- informowanie osób niepełnosprawnych o możliwości skorzystania z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej oraz z możliwości przewozu zorganizowanego przez Urząd Miejski w Białymstoku (konieczne są wskazania w orzeczeniu),
- monitorowanie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych przy współpracy z pielęgniarką, lekarzem rodzinnym; umawianie domowych wizyt lekarskich na prośbę podopiecznych,
- informowanie rodziców dzieci niepełnosprawnych o możliwości uczestnictwa w zawodach sportowych,
- pomoc w formie przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym,
- sporządzanie pism do Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku popierających wnioski o przydział lokalu socjalnego,
- wnioskowanie o przydzielenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych asystenta rodziny,
- kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze (uczestniczyło -79 osób) ,
- motywowanie rodzin do podejmowania działań zmierzających do prawidłowego funkcjonowania poprzez udział w grupach socjoterapeutycznych (liczba dzieci uczestniczących w grupach - 157, liczba rodzin - 80),
- kontakt z pedagogami szkolnymi, wychowawcami, kuratorami, lekarzami rodzinnymi, najbliższą rodziną, sąsiadami celem poprawy funkcjonowania osoby bądź rodziny w środowisku,
- kierowanie dzieci do świetlic, w tym socjoterapeutycznych (skierowano 116 dzieci),
- występowanie z wnioskiem do sądu o wgląd w sytuację rodziny,
- udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
- podejmowanie interwencji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób, szczególnie w sprawach dotyczących małoletnich, osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, poprzez wzywanie funkcjonariuszy Policji, a także innych służb, jak np. lekarza rodzinnego, pogotowia ratunkowego; kontakt z administracją osiedlową, sądami,
- wydawanie skierowań w celu uzyskania żywności w ramach Programu FEAD,
- wskazywanie rodzicom podmiotów, w których mogą uzyskać diagnozę rozwoju i rehabilitacji dzieci,
- współpraca z pedagogami ze szkół na terenie miasta celem objęcia wsparciem dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- motywowanie rodziców do występowania do poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu wydania opinii psychologiczno-pedagogicznej dziecku,
- organizowanie czasu wolnego dzieciom poprzez typowanie na wypoczynek letni i zimowy organizowany przez organizacje pozarządowe/inne podmioty,
- zgłaszanie dzieci/rodzin do otrzymania z organizacji pozarządowych wyprawki szkolnej, żywnościowych paczek świątecznych,
- propagowanie czytelnictwa literatury dotyczącej wychowywania dzieci,
- zgłoszenie rodzin do otrzymania pomocy w Stowarzyszeniu „Szlachetna Paczka”,
- monitorowanie funkcjonowania osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych w środowisku społecznym, szczególnie w okresie zimowym,
- pomoc w uzyskaniu uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych,
- pomoc w realizacji programów usamodzielnienia młodzieży opuszczającej rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- składanie do sądu wniosków o objęcie rodzin nadzorem kuratora oraz o umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez ich zgody,
- informowanie o możliwości korzystania z pomocy organizacji pożytku publicznego.

Praca socjalna realizowana była również w oparciu o kontrakt socjalny, który służy wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy określającej sposób współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania problemów życiowych. W 2015 r. realizowano 452 kontrakty socjalne, z czego 135 kontraktów socjalnych ze 134 osobami zawarto w 2015 r. (w tym 8 kontraktów zawarto w ramach projektu MOPR „Aktywność kluczem do sukcesu”), a 317 kontraktów - w poprzednich latach z 318 osobami. Spośród wszystkich osób, z którymi

zawarto kontrakt socjalny, 361 osób zakończyło pozytywnie realizację uzgodnionych działań, 56 osób zerwało zawartą umowę. Pozostałe kontrakty realizowane są nadal.

2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych usługi były świadczone przez dwie organizacje pozarządowe: Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Białymstoku i Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Okręgowy w Białymstoku. Cena odpłatności za 1 godzinę usług wynosiła 18,20 zł.

Tabela Nr 9. Liczba osób oraz kwota wydatkowana na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

Formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	20	27

2.2.2. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. 11 Listopada 6

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez MOPR jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo (typ A, B), realizujących proces wspierająco - aktywizujący, którzy wymagają pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej. Dom dysponuje 52 miejscami, które są w pełni wykorzystane. Wydano 57 skierowań do ŚDS prowadzonego przez MOPR. W okresie od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. w zajęciach ww. domu uczestniczyło 56 osób. Na dzień 31.12.2015 r. 1 osoba była na liście oczekujących na umieszczenie w ŚDS prowadzonego przez MOPR.

I. Formy prowadzonej działalności

Zajęcia dla uczestników prowadzone były (indywidualnie oraz w kilkusobowych grupach) w pracowniach:

- plastyczna,
- gospodarstwa domowego z elementami rękodzieła,
- komputerowo-wydawnicza,
- techniczna,
- kulturalno-oświatowa z elementami relaksacji,
- usprawniania fizycznego,
- muzyczna z elementami teatru,
- treningu kulinarnego.

Podczas prowadzonych zajęć realizowano tematykę związaną z daną pracownią w ramach terapii zajęciowej oraz treningi: samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, zagospodarowania czasu wolnego, a także zajęć opiekuńczych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w 2015 r. oprócz treningów realizował następujące zadania:

1. Konsultacje terapeutyczne, poradnictwo specjalistyczne:
 - indywidualne rozmowy wspierające,
 - prowadzenie edukacji i instruktażu wobec uczestników i ich rodzin,
 - grupa wsparcia z elementami psychoedukacji w cyklu cotygodniowych spotkań,
 - szkolenia wewnętrzne, zajęcia edukacyjne (m.in. edukacja seksualna, edukacja zdrowotna),
 - poradnictwo socjalne (udzielanie informacji w zakresie aktualnych przepisów prawnych dotyczących pomocy świadczonej przez właściwe instytucje),
 - opinie specjalistyczne o uczestnikach.
3. Profilaktyka zdrowotna:
 - pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, uzgadnianie i nadzór nad terminami wizyt u lekarza, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
 - zapoznanie z istotą choroby, działaniem leków psychotropowych i neuroleptycznych, występowaniem objawów polekowych oraz konieczności systematycznego przyjmowania leków i odpowiednim ich przechowywaniu.
3. Pomoc doraźna - pierwsza pomoc w nagłych wypadkach: skaleczenia, oparzenia, stłuczenia, dolegliwości bólowe, osłabienia, omdlenia, różnego rodzaju infekcje.
4. Umożliwienie spożywania gorącego posiłku w trakcie pobytu w ŚDS.

II. Praca socjalna realizowana była poprzez działania:

- poradnictwo socjalne (udzielenie informacji w zakresie aktualnych przepisów prawnych dotyczących pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe, m.in. udzielano informacji o zasadach i warunkach otrzymania pomocy na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, informowano o możliwości ubiegania się o miejsce w domu pomocy społecznej, udzielono pomocy w wypełnianiu dokumentów do ww. domu),
- współpraca z instytucjami/podmiotami w celu pełnej integracji ze społeczeństwem (udzielono pomocy w otrzymaniu i złożeniu niezbędnych dokumentów w ZUS, współpracowano z pracownikami socjalnymi ZPS Nr 1-8 w celu poprawy jakości życia uczestników),
- pomoc uczestnikom w rozwiązywaniu problemów, z którymi nie są w stanie sami sobie poradzić (m.in. pomoc w założeniu konta w banku, pomoc w kompletowaniu dokumentów w sprawach urzędowych).

Ponadto na zlecenie Miasta Białystok (w wyniku postępowania konkursowego) prowadzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób przewlekle chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo przy ul. Pogodnej 63. Zadanie realizuje Caritas Archidiecezji Białostockiej. Dom dysponuje 45 miejscami, które są w całości wykorzystane. Wydano 47 skierowań do SDS prowadzonego przez Caritas. W okresie od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. w zajęciach ww. domu uczestniczyło 46 osób. Na dzień 31.12.2015 r. na liście oczekujących znajdowały się 4 osoby, w tym 3 osoby skierowane w poprzednich latach.

2.3. Zadania własne powiatu

2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone, bez względu na posiadany dochód, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest głównie przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, porady prawne udzielane są również przez prawników Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego.

W 2015 r. udzielono następujących porad:

1. Poradnictwo psychologiczne - udzielono 1 282 porad psychologicznych 513 osobom/rodzinom (1 426 osób w rodzinie). Zakres porad z jakimi zgłaszali się klienci obejmował problemy związane z przemocą w rodzinie (pomoc osobom doświadczającym przemocy, jak i stosującym przemoc w rodzinie), wydarzeniami traumatycznymi (wypadki komunikacyjne, pożar, utrata pracy, bliskiej osoby), przeżywanie żaloby, myśli i tendencje samobójcze, zaburzenia emocjonalne.
2. Poradnictwo pedagogiczne - udzielono 128 porad pedagogicznych 55 osobom/rodzinom (158 osób w rodzinie). Porady dotyczyły trudności wychowawczych, problemów dorastania i sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą.
3. Poradnictwo rodzinne - udzielono 1 130 porad rodzinnych 565 osobom/rodzinom (1570 osób w rodzinie). Porady dotyczyły problemów związanych z konfliktem małżeńskim/w konkubinacie lub rodzinnym, konfliktem z dorosłymi dziećmi, przemocą ze strony bliskich, rozwodów, separacji i samotności.
4. Poradnictwo mieszkaniowe i socjalne - udzielono 221 porad socjalnych i w sprawach mieszkaniowych 85 rodzinom (238 osób w rodzinie). Sprawy z jakimi zgłaszali się klienci dotyczyły wynajmu mieszkań z zasobów miasta, bezdomności, bezrobocia, ubóstwa, złych warunków mieszkaniowych, eksmisji, problemów ludzi starszych, wsparcia kobiet w ciąży.
5. Poradnictwo psychiatryczne - przeprowadzono 17 konsultacji psychiatrycznych z 17 osobami (porady skierowane były do osób kwalifikowanych do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie).
6. Poradnictwo prawne - udzielono 1 230 porad prawnych 769 osobom/rodzinom (1 923 osób w rodzinie). Większość z nich dotyczyła prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa spadkowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie. Prawnicy Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego udzielili 164 porad prawnych 164 rodzinom (380 osób w rodzinie), przy czym dotyczyły one tematyki prawa rodzinnego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów.

2.3.2. Domy pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku realizując zadania ustawowe w zakresie zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych wydał 85 postanowień i 1 111 decyzji administracyjnych.

Tabela Nr 10. Domy Pomocy Społecznej – statystyka wydanych decyzji/postanowień

Rodzaj orzeczenia	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka (w tym Filia w Bobrowej)	Dom Opieki Społecznej Proletariacka	DPS na terenie innych powiatów	Krajowy Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny	Ogółem
Decyzje kierujące, w tym zmiany decyzji kierujących	69	22	9	104	17	221
Decyzje umieszczające	45	10	5	0	0	60
Decyzje w sprawie opłaty	184	168	19	283	0	654
Decyzje wygaszające	74	18	10	74	0	176
<i>Ogółem liczba decyzji</i>	<i>372</i>	<i>218</i>	<i>43</i>	<i>461</i>	<i>17</i>	<i>1 111</i>
Postanowienia	0	2	0	83	0	85

W 2015r. do domów pomocy społecznej skierowano 138 osób (60 osób do domów funkcjonujących na terenie Miasta Białystok, 78 osób do DPS na terenie innych powiatów), w tym 43 osoby do domów pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych. W domach pomocy społecznej umieszczono łącznie 113 osób. Natomiast na umieszczenie w domach pomocy społecznej (stan na dzień 31.12.2015 r.) oczekuje łącznie 78 mieszkańców Miasta Białegostoku.

Tabela Nr 11. Liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej w 2015 r.

2015 r.	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka		DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
			Filia w Bobrowej		
Osoby somatycznie chore	44	0	0	41	85
Osoby psychicznie chore	0	0	7	36	43
Osoby niepełnosprawne intelektualnie	0	9	0	1	10
Ogółem	44	9	7	78	138

Tabela Nr 12. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w 2015 r.

Wyszczególnienie	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka	DPS Baranowicka Filia w Bobrowej	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
Osoby somatycznie chore	42	0	0	34	76
Osoby psychicznie chore	0	0	2	25	27
Osoby niepełnosprawne intelektualnie	0	5	0	5	10
Ogółem	42	5	2	64	113

Tabela Nr 13. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej - stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka	DPS Baranowicka Filia w Bobrowej	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
Osoby somatycznie chore	24	0	0	4	28
Osoby psychicznie chore	0	0	10	23	33
Osoby niepełnosprawne intelektualnie	0	17	0	0	17
Ogółem	24	17	10	27	78

Odpłatność Gminy za pobyt mieszkańców Miasta Białystok przebywających w domach pomocy społecznej w okresie od I-XII 2015r. wyniosła 13 435 880 zł za 566 osób, którym przyznano decyzją świadczenie.

Tabela Nr 14. Odpłatność Gminy za pobyt mieszkańców Miasta Białystok przebywających w domach pomocy społecznej w okresie I-XII 2015 r.

Odpłatność za pobyt mieszkańców Miasta Białystok przebywających w domach pomocy społecznej	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
na terenie innych powiatów	322	2 839	7 051 388	322	322
			zwroty 61 033		
			umowy 141 438		
			6 848 917		
DPS Baranowicka 203	69	735	2 747 044	69	96
			umowy 17 630		
			2 729 413		
DPS Świerkowa 9	175	1657	3 967 315	175	175
			umowy 109 765		
			3 857 550		
Ogółem	566	5 231	13 435 880	566	593

W 2015 r. podpisano 27 umów i 22 aneksy do umów z osobami zobowiązanymi do ponoszenia opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społeczne oraz zawarto 9 porozumień w sprawie rozwiązania umów zawartych z osobami zobowiązanymi do wnoszenia opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej.

Tabela Nr 15. Liczba umów oraz aneksów do umów w sprawie ponoszenia opłaty za pobyt

Liczba zawartych	DPS ul. Świerkowa	DPS ul. Baranowicka	Dom Opieki Społecznej ul. Proletariacka	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
Umów	12	2	3	10	27
Aneksów	6	4	1	11	22
Porozumień	3	3	1	2	9
Ogółem	21	9	5	23	58

Na terenie Miasta Białystok funkcjonuje:

1. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 dla osób przewlekle somatycznie chorych (dysponuje 188 miejscami). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domu od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. wynosił 3 233 zł; od 1.04.2015 r. - 3 205 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 z Filią w Bobrowej; dysponuje łącznie 306 miejscami, w tym:

- 244 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- 26 dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- 36 dla osób przewlekle psychicznie chorych - Filia w Bobrowej.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. wynosił 4 259 zł; od 1.04.2015 r. - 4 285 zł.

3. Dom Opieki Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących ul. Proletariacka 8 dysponuje 25 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od 1.01.2014 r. wynosi 2 600 zł. Na umieszczenie w domu oczekuje 11 osób.

W 2015 r. MOPR podejmował działania związane z zapewnieniem opieki w domach pomocy społecznej:

- złożył w sądzie 39 wniosków o wydanie postanowień w sprawie skierowania osób bezwzględnie wymagających pomocy, a niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej,
- przeprowadzał 11 rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym z opiekunami prawnymi osób przebywających w domach pomocy społecznej,
- co 6 miesięcy (oraz w miarę potrzeb) dokonywał z urzędu analizy sytuacji dochodowej mieszkańców domów pomocy społecznej oraz osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt bliskich w ww. domach.

2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

1. Pomoc przyznana osobom usamodzielnianym na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Tabela Nr 16. Wychowankowie rodzin zastępczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie
37	155 729	7	33 690	4	10 000	199 419

Tabela Nr 17. Wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie
19	71 501	1	3 444	2	4 997	79 942

2. Pomoc przyznana osobom usamodzielnianym na podstawie ustawy o pomocy społecznej - art. 88 ust. 1.

Pomoc z tytułu usamodzielnienia przysługuje wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Tabela Nr 18. Pomoc przyznana osobom usamodzielnianym na podstawie ustawy o pomocy społecznej art. 88 ust. 1

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie
15	39 992	8	24 855	9	24 941	89 788

2.3.4. Mieszkania chronione

W Białymstoku funkcjonuje 5 mieszkań chronionych przeznaczonych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Mieszkania chronione zlokalizowane są przy ulicach:

- Pułaskiego 63 m. 56,
- Waszyngtona 22 m. 74,
- Białówny 1 m. 1,
- Komisji Edukacji Narodowej 9 m. 3,
- Pietkiewicza 6D m. 92.

W mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 23 usamodzielnianych wychowanków, w tym 18 dziewcząt (1 wychowanka z małoletnim dzieckiem) oraz 5 chłopców. Wychowankowie uczestniczyli w kosztach utrzymania mieszkania w wysokości zależnej od dochodu własnego. Z tego tytułu uzyskano kwotę 11 881 zł.

2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej, prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jest ośrodkiem o zasięgu lokalnym, którego podstawowe zadanie to podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w sytuacji nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. przemocą domową, tragicznym wydarzeniem życiowym (utrata, osierocenie, żałoba), problemem samobójstwa, kryzysem małżeńskim, trudnościami wychowawczymi, kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą chorobą, bezradnością.

Ośrodek obsługuje teren miasta Białystok i służy pomocą każdemu, kto znajdzie się w stanie kryzysu. Po zdiagnozowaniu sytuacji, ustalana jest najwłaściwsza forma pomocy i miejsce jej uzyskania. Pierwsza pomoc obejmuje wsparcie psychologiczne, możliwość odreagowania trudnych emocji i w razie potrzeby udzielenie schronienia.

Do zadań Ośrodka należy:

- interwencja kryzysowa, również w miejscu zamieszkania osoby zwracającej się o pomoc,
- specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, prawne,
- prowadzenie całodobowych dyżurów interwencyjnych,
- psychoterapia kryzysowa (indywidualna i rodzinna),
- zapewnienie czasowego pobytu kobietom oraz kobietom z dziećmi znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym w sytuacji zagrożenia życia bądź bezpieczeństwa spowodowanego przemocą domową,
- prowadzenie tematycznych grup terapeutycznych oraz grup wsparcia,
- prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- pomoc socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin objętych pomocą OIK,
- tworzenie systemu wsparcia społecznego dla osób w sytuacji kryzysowej oraz rodzin znajdujących się w izolacji społecznej,
- współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie i współorganizowanie akcji mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- interwencje w sytuacjach wydarzeń traumatycznych w skali masowej.

Tabela Nr 19. Zadania realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2015 r.

Lp.	Forma pomocy - zadania własne powiatu	Liczba osób objętych pomocą
1.	Interwencja kryzysowa – pomoc doraźna i terapeutyczna	1 561
2.	Poradnictwo psychologiczne	513
3.	Poradnictwo rodzinne	565
4.	Poradnictwo prawne	769
5.	Poradnictwo socjalne (w tym mieszkaniowe)	85
6.	Poradnictwo pedagogiczne	55
7.	Konsultacje psychiatryczne	17
8.	Praca z osobami stosującymi przemoc	158
9.	Schronienie w hostelu (kobiety i dzieci)	98
10.	Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy	33
11.	Grupy korekcyjno-edukacyjne dla OSP	65
12.	Grupy socjoterapeutyczne (dzieci i rodzice)	32
13.	Warsztaty „Szkoła dla Rodziców”	18
14.	Terapia par i rodzin	48

Interwencja kryzysowa

W 2015 r. przeprowadzono 6 097 interwencji. Z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 1 561 osób, w tym 927 osób po raz pierwszy, a 634 osobom udzielano wsparcia również w poprzednich latach.

Tabela Nr 20. Sytuacja rodzinna osób korzystających z pomocy OIK

Stan cywilny	Liczba osób
Żonaty/zamężna	781
Rozwiedziony/rozwiedziona	237
Konkubent/konkubina	85
Wdowiec/wdowa	57
Kawaler/panna	229
Separacja	16
Brak danych	156
Razem	1 561

Tabela Nr 21. Problemy zgłaszane przez osoby korzystające z pomocy OIK

Zgłaszane problemy	Liczba osób*	Liczba interwencji
Konflikt rodzinny	428	746
Przemoc ze strony bliskich	314	629
Konflikt małżeński i w konkubinacie	284	931
Trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym	217	561
Współuzależnienie od alkoholu	196	342
Rozwód	180	317
Zaburzenia psychiczne	161	385
Stosowanie przemocy	158	281
Długi	154	216

Ubóstwo	136	232
Problemy emocjonalne	135	227
Problemy wychowawcze	116	195
Alkoholizm własny	112	190
Bezrobocie	102	198
Rozstanie z bliską osobą	102	152
Choroba	97	192
Złe warunki mieszkaniowe	86	134
Wydarzenie traumatyczne	84	143
Utrata bliskiej osoby	75	117
Konflikt z dorosłymi dziećmi	66	93
Zdrada partnerska	57	99
Bezdomność	55	173
Odzyskanie władzy rodzicielskiej	51	70
Samotność	50	107
Myśli samobójcze	47	53
Trudności adaptacyjne	45	59
DDA (dorosłe dziecko alkoholika)	42	64
Separacja	42	63
Przemoc ze strony obcych	36	124
Eksmisja	31	47
Kryzys wartości	30	32
Problemy dorastania	26	36
Uzależnienie od narkotyków	25	59
Utrata pracy	22	26
Dziecko alkoholika	18	22
Zagrożenie eksmisją	18	20
Tendencje samobójcze	14	92
Trudności szkolne	14	19
Uzależnienie od leków, hazardu	13	52
Konflikt z zakładem pracy	10	32
Izolacja	6	23
Stan po próbie samobójstwa	3	24
Ofiara handlu ludźmi	1	4

*Zestawienie obejmuje zarówno problemy zgłaszane jako podstawowe, jak również współwystępujące, które złożyły się na nasilenie sytuacji kryzysowej

Oprócz ww. działań specjaliści OIK prowadzili terapię par i rodzin, w której uczestniczyło łącznie 48 osób.

Udzielanie schronienia kobietom oraz kobietom z dziećmi

Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi hostel z 15 miejscami. W 2015 roku udzielił schronienia 98 osobom, w tym 49 kobietom i 49 dzieciom. Z powodu doświadczania przemocy przyjęto 54 osoby (24 kobiety i 30 dzieci), 1 osoba była ofiarą handlu ludźmi.

Okres pobytu w hostelu OIK wynosił 14 dni, w wyjątkowych sytuacjach był przedłużany do trzech miesięcy. Średni czas pobytu wynosił 22 dni.

Prowadzenie grup wsparcia, socjoterapeutycznych, szkoły dla rodziców

1. Grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych

Celem zajęć grupowych było udzielenie wsparcia psychologicznego osobom doznającym przemocy oraz doskonalenie umiejętności radzenia sobie z tym problemem, umiejętności wydobywania własnych zasobów i umacniania poczucia własnej wartości, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji oraz radzenia sobie ze stresem.

W 2015 r. kontynuowano pracę grupy, która rozpoczęła się we wrześniu 2014 r., a zakończyła w czerwcu 2015 r. Następna grupa rozpoczęła pracę we wrześniu 2015 r., a planowany jej termin zakończenia to czerwiec 2016 r. W 2015 r. odbyło się łącznie 27 spotkań, w których uczestniczyły 33 osoby.

2. Grupy socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 8-12 lat

Podczas spotkań realizowane były cele terapeutyczne, edukacyjne oraz poznawcze ukierunkowane na likwidowanie skutków urazu związanego z byciem świadkiem i ofiarą przemocy domowej, urazu spowodowanego rozwodem rodziców czy wychowywania się w rodzinie alkoholowej. Realizowane zadania służyły budowaniu więzi w grupie oraz atmosfery zaufania i bezpieczeństwa, rozpoznawaniu i nazywaniu uczuć, nabywaniu umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, rozwiązywaniu

konfliktów, budowaniu pozytywnego i adekwatnego obrazu siebie, poznawaniu pozytywnych form zagospodarowania wolnego czasu.

W 2015 r. kontynuowano zajęcia grupy socjoterapeutycznej, które rozpoczęły się we wrześniu 2014 r., a zakończyły w czerwcu 2015 r. Od października 2015 r. rozpoczęły się spotkania kolejnej grupy, które zakończą się w czerwcu 2016 r. Łącznie odbyło się 45 spotkań, w których uczestniczyło 23 dzieci.

3. Grupa edukacyjna dla rodziców dzieci uczestniczących w grupie socjoterapeutycznej

W 2015 r. objęto oddziaływaniami wychowawczymi 9 rodziców dzieci, które uczestniczyły w grupie socjoterapeutycznej. Rodzice uczestniczyli w 5 spotkaniach edukacyjnych.

4. Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców pn. „Szkoła dla Rodziców”

W 2015 r. odbyły się dwie edycje warsztatów psychoedukacyjnych „Szkoła dla rodziców”. Każda edycja składała się z 10 spotkań po 4 godziny każde. Były one adresowane do wszystkich chętnych rodziców bądź opiekunów. Uczestniczyło w nich 18 osób. Celem warsztatów było doskonalenie umiejętności wychowawczych poprzez budowanie relacji dorosły - dziecko opartej na dialogu, okazywanie szacunku dla uczuć i potrzeb dziecka, akceptowanie trudności i ograniczeń, obdarzanie zaufaniem, dostrzeganie starań i mocnych stron dziecka, egzekwowanie wymagań, pozwalanie na ponoszenie przez dziecko konsekwencji własnych zachowań.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc

Głównym celem programu jest powstrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie przed kontynuacją takich zachowań, spowodowanie zmiany postaw, zwiększenie ich wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie oraz zdolności samokontroli agresywnych zachowań, zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy, zwiększenie zdolności do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

W 2015 r. odbyło się łącznie pięć edycji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc.

1. Grupa korekcyjno-edukacyjna w Areszcie Śledczym

Od stycznia do kwietnia 2015 r. kontynuowano cykl spotkań w ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla mężczyzn w Areszcie Śledczym w Białymstoku. Zajęcia w ramach Programu rozpoczęły się w październiku 2014 r. Do Programu w Areszcie Śledczym zakwalifikowało się 15 osób. W 2015 r. zrealizowano 13 trzygodzinnych spotkań. Ponadto uczestnicy Programu mieli możliwość spotkań indywidualnych. Odbyły się 32 godzinne spotkania z 7 osobami. Program ukończyło 13 osadzonych.

2. Grupy korekcyjno-edukacyjne prowadzone w OIK

W 2015 r. prowadzono cztery edycje Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie. Do stycznia 2015 r. kontynuowano zajęcia rozpoczęte we wrześniu 2014 r. Dwie grupy spotykały się od lutego do czerwca 2015 r. Trzecia grupa rozpoczęła pracę we wrześniu i zakończyła w grudniu 2015 r. Łącznie w 2015 r. odbyły się 63 spotkania grupowe oraz 39 spotkań indywidualnych. W oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych uczestniczyło łącznie 50 osób, z czego 45 otrzymało zaświadczenia ukończenia lub uczestnictwa w Programie.

W ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych 17 osób skorzystało z konsultacji psychiatrycznych.

W 2015 r. specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej (psycholodzy, terapeuci, konsultanci, specjaliści pracy z rodziną) uczestniczyli w 100 posiedzeniach grup roboczych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach 665 procedur „Niebieskie Karty”.

Inne działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej

1. Pełnienie dyżurów przez pracowników OIK (psycholog, prawnik, pedagog, terapeuta) w ramach XIII Podlaskich Dni Rodziny w każdy wtorek miesiąca w okresie 1.05. - 31.08.2015 r.
2. Prowadzenie spotkań informacyjnych o zadaniach OIK, zakresie udzielanej pomocy i realizowanych projektach dla studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku (kierunek Pedagogika Opiekuńczo-Wychowawcza) w dniach 3.11.2015 r. i 22.12.2015 r.
3. Dwukrotnie informowano Sąd Rejonowy Wydział Karny oraz Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych o terminach kolejnych edycji Programów Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

Spotkania superwizyjne

Pracownicy OIK korzystali ze spotkań superwizyjnych. Podczas tych spotkań omawiane były bieżące sprawy oraz trudności z jakimi spotykają się pracownicy podczas pracy z klientami Ośrodka. W 2015 r. odbyło się 5 takich spotkań. Były one finansowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

2.4. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

Pomoc cudzoziemcom

Pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą odbywa się w ramach indywidualnego programu integracji (IPI), który uzgadniany jest między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a cudzoziemcem i podlega akceptacji Wojewody Podlaskiego. Wspieranie procesu integracji w ramach IPI trwa przez okres do 12 miesięcy. Środki na realizację programu przekazuje wojewoda. Przyznawane w ramach programu świadczenia przeznaczone są na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

W 2015 r. prowadzono 10 Indywidualnych Programów Integracji, które obejmowały 29 osób - świadczenia pieniężne na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe:

- 3 programy z cudzoziemcami posiadającymi status uchodźcy - 2 osoby samotne i 4-osobowa rodzina,
- 7 programów z cudzoziemcami posiadającymi ochronę uzupełniającą - 1 osoba samotna i 6 rodzin liczących łącznie 22 osoby.

W kursach językowych uczestniczyło 11 cudzoziemców z 9 rodzin (w tym cudzoziemcy posiadający status uchodźcy - 4 osoby (3 rodziny) i cudzoziemcy posiadający ochronę uzupełniającą - 7 osób (6 rodzin). Organizatorem kursu języka polskiego była Fundacja DIALOG.

MOPR objął ubezpieczeniem zdrowotnym 3 osoby (19 świadczeń) na kwotę 945 zł, w tym 1 osobę, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i 2 osoby z 2 rodzin (łącznie 7 osób), którym udzielono ochrony uzupełniającej, objętych indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Pomoc na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej

W 2015 r. pomocą na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej objęto 77 rodzin cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (w rodzinach tych było 212 osób).

Tabela Nr 22. Formy świadczeń udzielanych cudzoziemcom, którym nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej

Zasiłek stały	Zasiłek okresowy	Zasiłek celowy	Zasiłek celowy na żywność „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Obiady w szkołach
10 osób uprawnionych	73 rodziny	76 rodzin	77 rodzin	24 rodziny - 51 dzieci skorzystało z obiadów
10 rodzin liczących łącznie 16 osób	206 osób	209 osób	212 osób	24 rodziny liczące łącznie 112 osób, w tym 76 dzieci

Ponadto z pomocy w formie zasiłków celowych dla cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej (realizowanych zgodnie z art. 18 ust.1 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej) skorzystało 25 rodzin (w rodzinach tych były 62 osoby). Opłacony został pobyt 1 cudzoziemca w Domu dla Bezdomnych (15 dni).

Praca socjalna

Poza prowadzeniem postępowań administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej, pracownicy socjalni Zespołu Pracowników Socjalnych Nr 11 zajmujący się pomocą cudzoziemcom, prowadzili pracę socjalną:

- 40 osób motywowano do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku, z czego 36 zarejestrowało się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne/poszukujące pracy,
- 21 osobom udzielono pomocy w znalezieniu szkoleń z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej,
- 3 osoby podjęło zatrudnienie,
- 8 osób skierowano do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w celu wystąpienia o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w tym 4 osoby zgłosiły się i uzyskały orzeczenie,
- 3 osobom udzielono pomocy w rozpoczęciu leczenia psychicznego,
- 230 osób skierowano do organizacji pozarządowych w celu uzyskania dodatkowej pomocy,
- 77 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego i energetycznego, z czego 36 osobom przyznano dodatek mieszkaniowy/energetyczny,
- 27 osobom udzielono pomocy w ubieganiu się o lokal socjalny/komunalny (7 osobom przyznano lokal),

- 118 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i/lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego 112 osób uzyskało powyższe świadczenia.

Ponadto pracownicy socjalni udzielali wsparcia, m.in. w następującym zakresie:

- wypełnianie dokumentów i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w ustalaniu wizyt lekarskich,
- pomoc w uzyskaniu nr PESEL,
- pomoc w uzyskaniu kart pobytu,
- kontakt ze szkołami, do których uczęszczają dzieci cudzoziemców,
- monitorowanie nauki języka polskiego,
- pomoc w znalezieniu szkoleń zawodowych,
- pomoc w uzyskaniu biletów miesięcznych i Karty Dużej Rodziny.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Pomoc dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych była realizowana we współpracy Fundacją DIALOG, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok-Eindhoven, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, szkołami i przedszkolami oraz Ośrodkiem dla Uchodźców Urzędu do spraw Cudzoziemców „Budowlani” w Białymstoku.

II. DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN

1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym

W 2015 r. z powodu pozostawania w trudnej sytuacji życiowej pomocą społeczną objęto ogółem 8 876 rodzin (16 695 osób w rodzinach), w tym 5 103 rodziny (11 556 osób w rodzinach), których głównym problemem było bezrobocie. W roku sprawozdawczym było ono w dalszym ciągu wiodącą przyczyną korzystania z systemu pomocy społecznej (wystąpiło u około 57% rodzin objętych wsparciem). Bezrobocie, a szczególnie długotrwałe, od wielu lat jest jednym z głównych czynników trudnej sytuacji życiowej.

Z tytułu bezrobocia w 2015 r. przyznano pomoc w formie zasiłków okresowych 4 415 rodzinom (9 055 osobom w rodzinach). Udzielono także pomocy w formie zasiłków celowych m.in. na zakup odzieży, obuwia, środków czystości, żywności, leków, na opłaty mieszkaniowe, opał oraz pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Oprócz pomocy finansowej znaczącym wsparciem skierowanym przez MOPR do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo była aktywizacja prowadzona w ramach rozpoczętego w 2008 r. projektu systemowego „Aktywność kluczem do sukcesu” (Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: Priorytet VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej), którego realizację zakończono 30.06.2015 r.

Projekt skierowany był do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących jednocześnie osobami w wieku aktywności zawodowej, korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej, tj.:

- osób bezrobotnych, w tym długotrwałe bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo,
- osób nieaktywnych zawodowo kształcących lub uczących się w wieku 15-25 lat, wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzin biologicznych,

W projekcie zastosowano instrumenty aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, społecznej i zdrowotnej.

Dane dotyczące realizowanego projektu:

- liczba osób, która złożyła w 2015 r. kwestionariusz rekrutacyjny - 2,
- liczba osób objętych projektem - 248,
- koszt realizacji projektu - 1 385 905 zł, w tym: wkład własny - 147 760 zł, EFS - 1 178 019 zł, budżet państwa - 60 126 zł,
- liczba osób, które ukończyły udział w projekcie (pozytywnie) - 236,
- liczba grup samopomocowych - 8 „grup wsparcia”,
- liczba kontraktów socjalnych zawartych w 2014 r., które następnie realizowano w 2015 r. - 240, z tego: 12 osób zerwało kontrakt, 228 zrealizowało kontrakt w 2015 r.,
- liczba kontraktów socjalnych zawartych w 2015 r. - 8 (wszystkie zrealizowało w 2015 r.),
- liczba osób, które zostały objęte ubezpieczeniem zdrowotnym w związku z udziałem w projekcie - 81 (198 świadczeń finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu na kwotę 9 427 zł).

Uczestnicy mieli możliwość zwiększenia swoich szans na integrację społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną poprzez:

1. Aktywizacja społeczna:

- „grupy wsparcia” - uczestnicy zostali podzieleni na 6 grup (opiekunami zostali pracownicy socjalni Zespołu Funduszy Europejskich); „członkowie” każdej z grup spotykali się jeden lub dwa razy w miesiącu - uczestniczyło 125 osób,
- „grupy wsparcia” prowadzone były również z osobami z otoczenia uczestników projektu (2 grupy) - opiekunami zostali pracownicy socjalni Zespołu Funduszy Europejskich; „członkowie” każdej z grup spotykali się jeden lub dwa razy w miesiącu - uczestniczyło 28 osób,
- indywidualne konsultacje prawnika i/lub psychologa - skorzystało 12 osób, z czego 3 osoby korzystały z konsultacji z psychologiem i 9 osób z konsultacji z prawnikiem,
- warsztaty rozwoju osobistego - uczestniczyło 113 osób,
- wyjazdowy trening kompetencji i umiejętności społecznych (młodzież) - uczestniczyło 48 osób.

2. Aktywizacja zawodowa:

- diagnoza potrzeb - uczestniczyło 8 osób,
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy - uczestniczyło 113 osób,
- wyjazdowe warsztaty aktywizacji zawodowej (młodzież) - uczestniczyło 50 osób,
- staż - odbywało 69 osób.

3. Aktywizacja edukacyjna:

- warsztaty carvingu - uczestniczyło 14 osób,
- warsztaty baristyczne - uczestniczyło 21 osób,
- kurs prawa jazdy kat. B - uczestniczyło 38 osób,
- odbyło się 6 kursów zawodowych, w których uczestniczyło 110 osób:
 - kasjer-sprzedawca z elementami wizażu - 12 osób,
 - kierowca wózków jezdniowych z wymianą butli gazowych i z fakturowaniem magazynowym - 31 osób,
 - opiekunka do dzieci i osób starszych z dodatkowym modułem masażu - 19 osób,
 - kucharz z modułem kas fiskalnych i terminali płatniczych, cateringu i carvingu - 22 osoby,
 - księgowość komputerowa - 14 osób,
 - kurs prawa jazdy kat. C, C+E, D wraz z kwalifikacjami - 12 osób.

4. Aktywizacja zdrowotna:

- badania z zakresu medycyny pracy - skorzystało 86 osób,
- kurs pierwszej pomocy przedmedycznej - uczestniczyło 15 osób.

Na czas udziału w projekcie część uczestników projektu objęto ubezpieczeniem zdrowotnym. Dodatkowo sfinansowano opiekę nad dziećmi uczestników projektu i koszty dojazdu beneficjentów na poszczególne działania. Prowadzono również działania o charakterze środowiskowym - zorganizowano wyjście na spektakl teatralny wystawiany w Teatrze Dramatycznym im. A. Węgiełki w Białymstoku, który obejrzało 308 osób, w tym 156 uczestników projektu i 152 osoby z ich otoczenia.

W ramach działań projektowych w 2015 r. zawarto 8 kontraktów socjalnych (kontynuowano 240 kontraktów socjalnych zawartych w 2014 r.), przeprowadzono 186 wywiadów środowiskowych, 162 uczestnikom projektu wypłacono 184 zasiłków celowych na kwotę 147 760 zł. Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku podejmował także szereg innych działań aktywizujących na rzecz osób i rodzin z problemem bezrobocia, m.in.:

1. 40 osób bezrobotnych (na podstawie Porozumienia nr 8/PSU/FP/2015 z dnia 16.02.2015 r.) skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych, z czego 34 osoby je wykonywało; kwota wydatkowanych środków na prace społecznie użyteczne wyniosła 45 486 zł.
2. 87 osób bezrobotnych (na podstawie Porozumienia nr 1/PSU/PAI/2015 z dnia 08.07.2015 r.) skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych w ramach Programu PAI (Program Aktywizacja i Integracja), z czego 40 osób je wykonywało; kwota wydatkowanych środków na prace społecznie użyteczne wyniosła 51 937 zł.

Łącznie na realizację dwóch programów wydatkowano kwotę 97 423 zł, z czego zrefundowano 57 773 zł.

3. 100 osób skierowano do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej prowadzonych przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS” - do uczestnictwa w CIS przyjęto 53 osoby,

oprócz nich 54 osoby były przyjęte w poprzednich latach i kontynuowały udział w Centrum w 2015 r. Spośród wszystkich uczestników 55 osób zrealizowało działania w CIS, 16 osób zrezygnowało z udziału, a 36 osób będą kontynuowały działania w 2016 r.

4. 24 osoby kontynuowały działania w KIS, który prowadzony był przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” (zajęcia miało kontynuować 27 osób, ale 3 z nich zrezygnowały) - 24 osoby zrealizowało działania.
5. 224 osoby skierowano do pracodawców oferujących pracę, z czego 76 osób podjęło zatrudnienie w wyniku upowszechniania przez pracowników socjalnych ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy, 29 osób odmówiło podjęcia pracy.
6. 899 osób motywowano do rejestracji w urzędzie pracy, z czego 744 osoby zarejestrowały się, uzyskując status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy.
7. 390 osobom udzielono pomocy w znalezieniu szkoleń z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej, z czego 252 osoby uczestniczyły w kursach (spośród nich 234 osoby ukończyło kurs/szkolenie, 18 osób zrezygnowało z udziału), następnie 13 osób podjęło zatrudnienie.

Osoby bezrobotne były aktywizowane przez pracowników socjalnych MOPR m.in. poprzez: kierowanie na różne kursy i szkolenia, motywowanie do udziału w projekcie „Aktywność kluczem do sukcesu”, wskazywanie możliwości podwyższenia wykształcenia przez podjęcie nauki w szkołach, korzystanie z pomocy doradcy zawodowego, korzystanie z oferty Ochotniczych Hufców Pracy, motywowanie do utrzymywania kontaktu z urzędem pracy i zgłaszania gotowości do podejmowania szkoleń, motywowanie do ewidencjonowania kontaktów z pracodawcami poprzez prowadzenie kart aktywności bezrobotnego, wspólną - wraz z bezrobotnym - analizę prowadzonych kart pod kątem przekwalifikowania.

2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

Zadania z zakresu zapewnienia pomocy, której celem jest bezpieczeństwo socjalne osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością MOPR realizuje we współpracy z podmiotami świadczącymi pomoc na rzecz tej grupy społecznej. Szczególne nasilenie działań nakierowanych na pomoc osobom bezdomnym następuje w okresie jesienno-zimowym, gdyż niekorzystne warunki pogodowe (m.in. intensywne opady śniegu, bardzo niskie temperatury powietrza) potęgują zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego.

W 2015 r. pomocą objęto 495 osób bezdomnych, w tym jednego cudzoziemca z pobytem tolerowanym. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności w 2015 r. realizowało 80 osób, przy czym 20 z nich przystąpiło do programu w 2015 r., natomiast 60 osób kontynuowało postanowienia programu zawartego w poprzednich latach. Realizację 20 programów zakończono, kolejne 22 programy osoby bezdomne zerwały, natomiast 38 programów będzie kontynuowana w 2016 r. Dzięki wsparciu MOPR i innych podmiotów, z którymi współpracowali pracownicy socjalni, z bezdomności wyszło 79 osób bezdomnych (1 osoba otrzymała lokal z ZMK, 14 osób ze względu na potrzebę zapewnienia całodobowej opieki zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej).

W 2015 r. na koszt MOPR zorganizowano pochówek 11 osobom bezdomnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku podejmował szereg działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem bezdomności, m.in.:

- prowadzono pracę socjalną z 495 osobami, w tym było 466 osób, które korzystały również z innych form pomocy oraz 29 osób, którym świadczone wyłącznie pracę socjalną,
- opracowano ulotkę - zawiera ona informację gdzie osoba bezdomna może się zgłosić po pomoc, z jakich form wsparcia na terenie miasta Białegostoku może skorzystać, wskazuje także adresy i telefony, gdzie mieszkańcy Białegostoku mogą zgłaszać potrzebę udzielenia pomocy osobie bezdomnej,
- udzielano pomocy w uzyskaniu:
 - schronienie: do domu dla bezdomnych Caritas skierowano 123 osoby (w tym 1 cudzoziemca z pobytem tolerowanym), schronienie w schronisku, noclegowni, ogrzewalni uzyskało 114 osób,
 - posiłki - 135 osób (pomoc w uzyskaniu posiłków wydawanych w organizacjach pozarządowych),
 - posiłki przyznane w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku - 116 osób (posiłki przyznane decyzją MOPR),
 - pomoc w uzyskaniu ubrania dostosowanego do pory roku (udzielona przez organizacje pozarządowe, organizacje działające przy kościołach i inne podmioty) - 186 osób;
- przyznano wsparcie pieniężne w formie:
 - zasiłku stałego - 91 osób,
 - zasiłku okresowego - 262 osoby,
 - zasiłku celowego - 252 osoby,
 - zasiłku celowego na żywność z programu rządowego - 74 osoby,

- 42 osobom wydano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (46 - prowadzonych postępowań),
- 233 osobom nadużywającym alkoholu udzielono 347 porad dotyczących uzależnienia,
- 39 osób skierowano na terapię w zakresie uzależnienia od alkoholu, z tego 15 osób podjęło terapię,
- 42 osoby skierowano do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w celu wystąpienia o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 10 osób zmotywowano do rozpoczęcia leczenia psychiatrycznego,
- 142 osoby motywowano do rejestracji w urzędzie pracy w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy, w tym 124 osoby zarejestrowały się i uzyskały status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy.

Zapewnienie schronienia w formie pobytu w Domu dla Bezdomnych mężczyzn p.w. Św. Brata Alberta w Białymstoku, ul. Sienkiewicza 81/9 następuje poprzez wydawanie decyzji administracyjnej kierującej osobę bezdomną do ww. Domu. Kwestie odpłatności za pobyt w domu dla bezdomnych reguluje Uchwała Nr LXIV/743/14 Rady Miasta Białystok z dnia 20 października 2014 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Podstawą ustalenia należnej odpłatności za pobyt w domu dla bezdomnych są kwoty wynikające z umowy zawartej przez Miasto Białystok z podmiotem prowadzącym ośrodek wsparcia dla osób bezdomnych - tj. Caritas Archidiecezji Białostockiej prowadzącym Dom dla Bezdomnych mężczyzn p.w. Św. Brata Alberta w Białymstoku, ul. Sienkiewicza 81/9.

Osoby bezdomne skierowane do domu dla bezdomnych nie ponoszą opłaty za pobyt, jeśli dochód osoby kierowanej nie przekracza 100% kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku gdy dochód osoby bezdomnej przekracza ww. kryterium, ponosi ona część lub całość kosztów pobytu. Średni miesięczny koszt pobytu w 2015 r. w ww. placówce wynosił 378,30 zł.

Ponadto osoby bezdomne miały możliwość uzyskania schronienia w noclegowni, schronisku i ogrzewalni. Placówki te prowadzone są przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”, Izbę Wytrzeźwień w Białymstoku. Kobiety z dziećmi - ofiary przemocy mogły uzyskać schronienie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Placówki na terenie miasta oferujące pomoc w formie schronienia osobom bezdomnym:

- Dom dla Bezdomnych Caritas, ul. Sienkiewicza 81/9 - 86 miejsc dla mężczyzn,
 - Dom dla Bezdomnych Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei”, ul. Grochowa 2A - 18 miejsc dla kobiet i mężczyzn,
 - Schronisko Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat”, ul. Świętojańska 2A - 23 miejsca dla mężczyzn.
- Łącznie liczba miejsc całodobowego schronienia - 127.
- Noclegownia Caritas dla mężczyzn, ul. Sienkiewicza 81/9 - 40 miejsc,
 - Noclegownia Caritas dla kobiet, ul. Raginisa 55 - 20 miejsc,
 - Izba Wytrzeźwień, ul. Zaścianańska 84 (w okresie silnych mrozów) - 20 miejsc.
- Łączna liczba miejsc w noclegowniach - 80.
- Ogrzewalnia Caritas, ul. Kolejowa 26A - 60 miejsc dla mężczyzn i kobiet,
 - Ogrzewalnia KDN, ul. Grochowa 2A - 35 miejsc dla mężczyzn i kobiet.
- Łączna liczba miejsc w ogrzewalniach - 95.

Na rzecz osób bezdomnych prowadzono również różne inne działania, m.in.:

1. W dniu 16 października 2015 r. w Kawiarni „W starym kinie” przy ul. Św. Rocha 23 (prowadzonej przez Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”) odbyło się spotkanie informacyjne dla osób bezdomnych w związku z Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem. Spotkanie zostało zorganizowane przez MOPR w Białymstoku we współpracy z władzami Stowarzyszenia. Jego celem było przedstawienie możliwości uzyskania wielozakresowej pomocy na terenie Białegostoku skierowanej do osób bezdomnych, oferowanej przez organizacje pozarządowe i MOPR. Swoją działalność zaprezentowały: Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej Eleos, Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”, Fundacja „Spe Salvi”.
2. W ramach współpracy z Policją i Strażą Miejską w Białymstoku odbywały się wspólne patrole w celu nawiązania kontaktu z osobami bezdomnymi, poinformowania ich o możliwości skorzystania z różnych form pomocy na terenie Białegostoku.
3. W związku z pozyskanymi informacjami od Straży Miejskiej i Policji o miejscach przebywania osób bezdomnych pracownicy socjalni ZPS Nr 11 odwiedzali wskazane środowiska w celu sprawdzenia sytuacji osób tam przebywających. Pracownicy socjalni umieszczali w odwiedzanych Niemieszkalnych

miejscach przebywania osób bezdomnych plakaty informujące o fakcie wizyty w danym miejscu (w odwiedzinach uczestniczyli streetworkerzy Fundacji „Spe Salvi”, którzy ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi MOPR). Streetworkerzy ww. miejsca odwiedzali również w godzinach nocnych - pozostawiano plakaty i ulotki informujące o możliwości uzyskania pomocy (podmioty świadczące pomoc, miejsca i formy pomocy).

4. Przeprowadzono 265 rodzinnych wywiadów środowiskowych ze 123 osobami bezdomnymi przebywającymi na terenie miasta Białegostoku na potrzeby innych gmin (z uwagi na właściwość miejscową - w związku z toczącymi się postępowaniami administracyjnymi dotyczącymi udzielenia pomocy).
5. Udzielono 304 odpowiedzi na wnioski dotyczące osób bezdomnych, wystosowane głównie z Policji.
6. Wydawano na prośbę Zainteresowanych zaświadczenia potwierdzające ich sytuację, celem przedstawienia w zewnętrznych instytucjach i innych podmiotach.

Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych

Z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r. na terenie całego kraju przeprowadzona została akcja Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych. Koordynatorem akcji na terenie Miasta Białystok był pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Głównym celem badania było uzyskanie aktualnej informacji o liczbie osób bezdomnych przebywających w placówkach i miejscach niemieszkalnych oraz uzyskanie danych socjodemograficznych o grupie osób bezdomnych. Dane te mogą być pomocne w kreowaniu lokalnej polityki społecznej w zakresie problematyki bezdomności. Określenie liczby osób bezdomnych jest niezbędne do podejmowania działań, które mają na celu ograniczenie negatywnych skutków bezdomności. Przeprowadzenie badania wymagało zaangażowania pracowników Policji, Straży Miejskiej, MOPR, organizacji pozarządowych prowadzących placówki noclegowe i zajmujących się pomocą osobom bezdomnym, pracowników szpitali, zakładów karnych i innych instytucji, a także wolontariuszy. W ramach prowadzonych badań odwiedzano miejsca (w oparciu o uprzednio przygotowaną mapę przebywania osób bezdomnych na terenie Białegostoku), w których najczęściej mogły przebywać osoby bezdomne. Spisu osób bezdomnych przebywających w placówkach noclegowych, szpitalach, hospicjach, zakładzie karnym, areszcie śledczym, izbie wytrzeźwień dokonali pracownicy tych podmiotów. Liczba osób bezdomnych poddana badaniu w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r. na terenie Miasta Białegostoku - zgodnie z miejscem ich przebywania - wyniosła 324 i przedstawiała się następująco:

1. Placówki:

- ogrzewalnie i noclegownie: łącznie 159 osób bezdomnych, w tym: 141 mężczyzn, 18 kobiet,
- schronisko, dom dla bezdomnych, hostel: łącznie 113 osób bezdomnych, w tym: 103 mężczyzn, 9 kobiet, 1 dziecko,
- szpitale, hospicja, ZOL-e, inne placówki zdrowia: 3 mężczyzn,
- zakłady karne, areszty śledcze: 17 mężczyzn,
- Izba Wytrzeźwień: 5 mężczyzn.

Łącznie 297 osób bezdomnych, w tym: 269 mężczyzn, 27 kobiet i 1 dziecko.

2. Miejsca niemieszkalne: 7 osób bezdomnych, w tym: 5 mężczyzn, 2 kobiety.

3. Pustostany, domki, altany działkowe 20 osób bezdomnych, w tym: 18 mężczyzn, 2 kobiety.

Łącznie (pozycje: 2-3) 27 osób bezdomnych, w tym: 23 mężczyzn, 4 kobiety.

3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

Osoby zgłaszające się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w sytuacjach kryzysowych spowodowanych przemocą w rodzinie, konfliktami małżeńskimi i rodzinnymi, rozwodem lub innymi trudnościami z funkcjonowaniem w życiu codziennym dość często zgłaszały problem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, współuzależnienia oraz problem wynikający z syndromu DDA (dorosłe dzieci alkoholików). Udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych najczęściej wymagało równoczesnego rozwiązywania kilku problemów, w tym bardzo często problemu uzależnienia. Stąd zgłaszające się osoby były motywowane do podjęcia leczenia w poradniach odwykowych. Dzieci objęte pomocą terapeutyczną były najczęściej nie tylko świadkami przemocy, ale również alkoholizmu i współuzależnienia. Pracownicy OIK udzielali informacji na temat możliwości zobowiązania członków rodziny do leczenia odwykowego poprzez złożenie wniosku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela Nr 23. Problemy zgłaszane w OIK dotyczące uzależnienia

L.p.	Zgłaszany problem	Liczba osób	Liczba interwencji
1	Alkoholizm własny	112	190
2	Współuzależnienie	196	342
3	Dziecko alkoholika	18	22
4	DDA (dorosłe dziecko alkoholika)	42	64

W Zespołach Pracowników Socjalnych Nr 1-8 prowadzone były punkty konsultacyjne dla osób z problemami alkoholowymi. W 2015 r. pracownicy socjalni udzielili osobom nadużywającym alkoholu, współuzależnionym oraz członkom rodzin 2 122 porady (1 421 osobom).

W ramach pracy socjalnej wykonywanej w punktach konsultacyjnych prowadzono działania:

- poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- kierowanie osób do organizacji pozarządowych w celu uzyskania żywności z programu FEAD,
- kierowanie osób do Centrum Pomocy Caritas „Samarytanin” w Białymstoku w celu uzyskania paczek żywnościowych,
- informowanie o podmiotach udzielających na terenie miasta Białegostoku pomocy w formie schronienia, posiłku, żywności, odzieży,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej i świadomego utrzymywania abstynencji, a następnie monitorowanie podjętych zobowiązań,
- motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii,
- systematyczne monitorowanie i wspieranie osób kontynuujących terapię odwykową,
- motywowanie do uczestnictwa w mitingach AA,
- kierowanie osób uzależnionych do: Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień przy ul. Radzymińskiej 2, NZOZ-u Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień przy ul. Sukiennej 11A, NZOZ OPTIMA Ośrodka Leczenia Uzależnień i Współuzależnień przy ul. Kujawskiej 53/1, NZOZ VIRTUS przy ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok.1, Młodzieżowego Ośrodka Konsultacji i Terapii przy ul. Orlej 6B, klubów abstynenckich: BSKA „Krokus”, BSKA „Tęcza”, SAKA „Arka”, SRA „Przymierze”, Klubu Abstynenta „Azyl”, Stowarzyszenia „Tango”, Stowarzyszenia „Tabor”,
- sporządzanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych,
- współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie osób zobowiązanych do leczenia odwykowego,
- organizowanie życia rodzinnego i funkcjonowania społecznego - objęcie rodziny asystenturą,
- zawieranie kontraktów socjalnych dotyczących podjęcia oraz ukończenia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień i zachowania abstynencji,
- udzielanie pomocy w formie przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym,
- przyznawanie osobom uzależnionym pomocy w formie posiłków w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- kontakt z kuratorami rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia w sprawie sytuacji dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,
- kontakt z poradniami (przy ul. Słonimskiej, Żurawiej, Storczykowej, Sukiennej, Kujawskiej, Radzymińskiej, Antoniuk Fabryczny), NZOZ, ośrodkami terapii (Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Młodzieżowym Ośrodkiem Terapii i Readaptacji „ETAP”, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej), dzielnicowymi komisariatów Policji,
- wspieranie w zachowywaniu trzeźwości,
- sporządzanie wywiadów na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w formie finansowania posiłków w przedszkolach i szkołach,
- kierowanie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym do placówek wsparcia dziennego, w tym socjoterapeutycznych,
- pomoc w formie dofinansowania dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego i zimowego.

Tabela Nr 24. Praca socjalna z osobami uzależnionymi od alkoholu

Lp.	Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
1.	Skierowanie na terapię (uzależnienie od alkoholu lub innych środków)	681
1.1.	Efekt: podjęcie terapii	351
1.2.	Efekt: podjęcie terapii przez rodzinę	137
2.	Wniosek do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o przymusowe leczenie osoby uzależnionej	106
2.1.	Efekt: wyrok kierujący na leczenie przymusowe	33
2.2.	Efekt: leczenie w placówce zamkniętej	14
2.3.	Efekt: zakończył/a leczenie od uzależnienia	16
2.4.	Efekt: uczęszcza do AA	27

Zespół Pracowników Socjalnych Nr 11 wspierał osoby bezdomne, które mają problem z nadużywaniem alkoholu - udzielił 347 porad dla 233 osób. Ponadto skierował 39 osób na terapię, z czego 15 osób podjęło terapię.

4. Pomoc osobom niepełnosprawnym

W 2015 r. w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin udzielano porad socjalnych dotyczących m.in.:

- przysługujących ulg i uprawnień, w tym o dostępnych formach rehabilitacji i pomocy społecznej oraz o funkcjonujących na terenie miasta stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- możliwości korzystania ze środków PFRON - przy znoszeniu barier architektonicznych, w zakresie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i komputerowego,
- uzyskania wsparcia dziennego w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera,
- możliwości skierowania na pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy (ul. Pogodna 63, ul. 11 Listopada 6),
- korzystania z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- zasad i procedur przyznawania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz kierowania do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki całodobowej niemożliwej do zapewnienia w miejscu zamieszkania,
- uzyskania świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna,
- uzyskania dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a także uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych.

Ponadto informowano inne instytucje lub organizacje pozarządowe o potrzebie udzielenia pomocy osobom niepełnosprawnym. We współpracy z PCK, PKPS, Caritas, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” udzielano pomocy w formie usług opiekuńczych. W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 świadczone pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera.

MOPR w 2015 r. podejmował na rzecz osób niepełnosprawnych następujące działania:

- zgłoszono 164 dzieci niepełnosprawnych do udziału w zawodach sportowych, które odbyły się w maju i listopadzie w Zespole Szkół Katolickich w Białymstoku,
- współpraca z zakładami pracy chronionej, między innymi z Podlaską Spółdzielnią Pracy „Jubilat” oraz pracodawcami - łącznie skierowano 49 osób,
- wypożyczono chorym (podopiecznym MOPR) na zasadach umowy użyczenia sprzęt ortopedyczny - 3 umowy (2 wózki inwalidzkie, 2 szt. kule łokciowe),
- uczestnictwo w wykładzie otwartym pt. „Rodzaje narkotyków. Jak je rozpoznać, czy dziecko jest pod wpływem środków psychoaktywnych”, który odbył się w dniu 19.02.2015 r. w Młodzieżowym Ośrodku Terapii i Readaptacji „ETAP” przy ul. Włókienniczej 7 w Białymstoku,
- uczestnictwo w XVI Białostockim Forum Szkół, które odbyło się w dniu 16.03.2015 r. w Operze i Filharmonii Podlaskiej przy ul. Odeskiej 1 w Białymstoku,

- udział w X Obchodach Światowego Dnia Zespołu Downa, które odbyły się dnia 21.03.2015 w Klubie 18 Pułku przy ul. Kawaleryjskiej w Białymstoku organizowanym przez Integrujące Stowarzyszenie „Jeden Świat” im. prof. Zbigniewa Religi,
- udział w Obchodach Światowego Dnia Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych, które odbyły się w dniu 16.04.2015 r. w Kawiarni „FAMA” przy ul. Legionowej w Białymstoku,
- udział w XIII Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych organizowanym przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intellektualnie „Aktywni” oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Waldemara Kikolskiego w Białymstoku w dniu 05.05.2015 r.,
- udział w szkoleniu organizowanym w dniu 09.10.2015 r. przez Fundację Szansa Dla Niewidomych przy wsparciu Miasta Białystok w ramach projektu „Chcę - umiem - pomagam - warsztaty dla otoczenia osób z niepełnosprawnością bezpośrednio zaangażowanych w proces ich rehabilitacji”,
- udział w Seminarium pt. „Dzieci są jutrem” zorganizowanym w Auli Centrum Dydaktyczno-Naukowego Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku przy ul. Szpitalnej 37 w dniu 19.11.2015r.,
- organizacja imprezy „Spotkanie z Mikołajem” dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, która odbyła się w dniu 19.12.2015 r. w Zespole Szkół Nr 12 przy ul. Krakowskiej 19 w Białymstoku - udział wzięło 30 osób niepełnosprawnych, w tym 3 osoby na wózkach inwalidzkich,
- współpraca z prywatnymi sponsorami w celu organizacji imprez integracyjnych, zakupu słodczy, ciast, odzieży i napojów,
- inicjowanie i wspieranie zamierzeń mających na celu integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem i wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Tabela Nr 25. Wykaz działań skierowanych do osób niepełnosprawnych

Lp.	Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
1	Skierowanie na orzeczenie stopnia niepełnosprawności	567
1.1	Efekt: zgłosił/a się do MZdsOoN	464
1.2	Efekt: uzyskał/a stopień niepełnosprawności	379
1.3	Efekt: przyznano zasiłek stały	188
2	Pomoc w rozpoczęciu leczenia psychiatrycznego	57
2.1	Efekt: podjął/a leczenie psychiatryczne	46
3	Liczba wniosków skierowanych do sądu o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody	17
3.1	Efekt: sądowe skierowanie na leczenie psychiatryczne	8
4	Pomoc w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego	106
4.1	Efekt: uzyskał/a: rentę, emeryturę	81

Na terenie Białegostoku funkcjonuje 7 grup samopomocowych zainicjowanych przez ZPS Nr 9 (ds. Osób Niepełnosprawnych). Działają one na terenie osiedli:

- Bacieczki i Dziesięciny (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i upośledzeniem umysłowym),
- Białostoczek (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i głuchonieme),
- Przyjaźń (dzieci z porażeniem mózgowym i osoby dorosłe z dysfunkcją narządu ruchu),
- Śródmieście (osoby ze schorzeniami psychicznymi i niedowidzące),
- Nowe Miasto (osoby z dysfunkcją narządu ruchu),
- Słoneczny Stok (osoby z dysfunkcją narządu ruchu),
- Starosielce (osoby z dysfunkcją narządu ruchu).

5. Pomoc osobom starszym

W strukturze MOPR funkcjonuje Samopomocowy Klub Seniora, który jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Celem jego działalności jest aktywizacja środowiska seniorów zmierzająca do poprawy jakości życia, przeciwdziałanie osamotnieniu, izolacji społecznej i zagrożeniu marginalizacją społeczną.

Z oferty różnorodnych zajęć proponowanych przez Klub Seniora w 2015 r. korzystały 192 osoby.

W ramach zajęć prowadzono działania wspierające osoby starsze poprzez realizację projektów:

1. „Seniorzy Dzieciom” - w zajęciach teatralnych uczestniczyło 18 starszych osób (przygotowano bajkę „Śpiąca królewna”, której odbiorcami były dzieci z 6 białostockich przedszkoli). Cel tego innowacyjnego projektu to integracja międzypokoleniowa oraz przekazanie pozytywnego wizerunku osoby starszej najmłodszym mieszkańcom naszego miasta.

2. „Karta Aktywnego Seniora” - działania prowadzone w ramach karty:
 - wyjścia na pływalnię Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Białymstoku przy oraz plażę miejską - uczestniczyło 25 osób,
 - spacer po Białymstoku (Białystok-Centrum) korzystano z audio przewodników wypożyczonych w Centrum Informacji Turystycznej - uczestniczyło 12 osób,
 - jednodniowy wyjazd turystyczny do Kurian, celem wyjazdu było poznanie przepięknej podmiejskiej okolicy, spacer do szkółki drzewek owocowych i ozdobnych; w Centrum Informacji Turystycznej seniorzy obejrzeli film „Podlaskie krainy” - uczestniczyło 27 osób.

3. „Razem Lepiej” - imprezy integracyjne, spotkania okolicznościowe:
 - Dzień Babci i Dziadka z udziałem przedszkolaków - 61 osób,
 - Bal karnawałowy na Białej - 47 osób,
 - Dzień Kobiet i Mężczyzn - 55 osób,
 - poświęcane spotkanie Wielkanocne - 40 osób,
 - majówka w Św. Wodzie - 56 osób,
 - powitanie lata impreza w ogrodzie - 45 osób,
 - pożegnanie lata impreza plenerowa w Kopisku - 50 osób,
 - klubowy Dzień Seniora - 62 osoby,
 - zabawa andrzejkowa - 45 osób,
 - spotkanie opłatkowe - 74 osoby,
 - zabawa Sylwestrowa - 27 osób,
 - imprezy imieninowe, urodzinowe, jubileuszowe - od 10-25 osób.

4. „Miejski Dzień Seniora”

To coroczna miejska impreza adresowana do osób starszych. Otrzymała się w dniu 5 listopada 2015 r. Miejski Dzień Seniora honorowym patronatem objął Prezydent Miasta Białegostoku. W uroczystości w Auli Magna Pałacu Branickich wzięło udział ponad 200 seniorów (uczestnicy działań Klubu Seniora, a także zarządy i reprezentanci seniorskich organizacji pozarządowych z terenu miasta Białegostoku) oraz władze miasta Białystok. Zebrani wysłuchali wystąpień okolicznościowych, a kulminacyjnym momentem imprezy było wręczenie podziękowań przez Prezydenta Miasta Białegostoku osobom aktywnie działającym na rzecz ludzi starszych. Impreza zakończyła się częścią artystyczną w wykonaniu: uczniów z Młodzieżowego Domu Kultury w Białymstoku, grupy tańca „New Belly”, grupy tańca flamenco „Rosa Tardia”, grupy taneczno-wokalnej oraz grupy tańca integracyjnego „Iskierki” z Klubu Seniora MOPR.

5. „Akademia twórczej jesieni” - w jego ramach odbyły się:
 - zajęcia integracyjne (4 razy w tygodniu) - miały na celu integrację grupy poprzez różne formy zabaw interaktywnych,
 - warsztaty muzyczne (1 raz w tygodniu) - seniorzy uczyli się nowych piosenek oraz przypominali dawne melodie; wspólne śpiewanie dawało wiele radości oraz wspólnie integrowało grupę,
 - tańce integracyjne (2 grupy: zaawansowana i początkująca) - osoby chętne spotykały się by poznawać tańce integracyjne; podczas tańca seniorzy uczyli się budowania wzajemnych relacji i przełamywali bariery własnej nieśmiałości,
 - nauka języka angielskiego (1 raz w tygodniu, grupa zaawansowana) - celem zajęć było doskonalenie umiejętności językowych, ćwiczenie pamięci oraz zdolności umysłowych,
 - zajęcia plastyczne - podczas zajęć seniorzy wykonywali prace różnymi technikami: origami, papierowa wiklina, quilling, haft matematyczny; tworzyli kwiaty z bibuły, okolicznościowe kartki, ozdoby świąteczne,
 - warsztaty kulinarne (4 zajęcia) - odbywały się okazjonalnie, seniorzy przygotowywali potrawy i wymieniali się przepisami - uczestniczyło 30 osób,
 - zajęcia edukacyjne/liczba uczestników:
 - senior na czasie (2 spotkania zorganizowane we współpracy z Komendą Miejską Policji) - 48 osób,
 - pomoc w obsłudze urządzeń multimedialnych - 5 osób,
 - pielęgnacja dłoni - 15 osób,
 - warsztaty pisarskie zorganizowane we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej - 5 osób,
 - spotkanie z operą (realizowane w klubie) - seniorzy oglądali „Czarodziejski flet”, „Madame Butterfly”, „Skrzypek na dachu”, „Księżniczka Czardasza”, „Wesele Figaro” - 46 osób.

Tabela Nr 26. Tematyka i liczba godzin zajęć, liczba osób uczestniczących

Rodzaje zajęć	Ilość godzin tygodniowo	Ilość godzin w roku	Liczba osób uczestniczących w zajęciach
Zajęcia integracyjne	4	188	101
Warsztaty muzyczne	1	48	51
Tańce integracyjne	2	96	45
Język angielski	1	36	20
Zajęcia plastyczne	2	96	30

6. „Szlakiem białostockich restauracji” - uczestniczyło 35 osób.

7. „Odkleić Seniora od telewizora” - w jego ramach odbyły się jednodniowe wyjazdy autokarowe (liczba uczestników):

- Ziołowy Zakątek - 43 osoby,
- Kopisk - 51 osób;

wyjazdy zorganizowane komunikacją miejską:

- Supraśl - 34 osoby,
- Kuriany - 27 osób,
- Tykocin - 21osób;

spacery:

- Spacer po Muzeum Wsi Podlaskiej ora zwiedzanie Sokolarni - 11 osób,
- Dojlidy Górne - 15 osób,
- Planty - Zwierzyniec (wielokrotnie) - od 8-15 osób jednorazowo,
- ogród działkowy Uroczysko - 18 osób;

wystawy, muzea, instytucje kulturalno-oświatowe i inne:

- Młodzieżowy Dom Kultury: sztuka „Allo Allo” - 20 osób,
- Muzeum Archidiecezjalne: Domowe pamiątki wiary, Gdzie kobiety tamtych lat, XX wieczne tkaniny - 31 osób,
- Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego: Kruche piękno - 24 osoby,
- Muzeum Historyczne: Fotografie Józefa Sołowiejczyka i Wystawa na wielkanocnym stole - 12 osób,
- Campus Uniwersytecki - 13 osób,
- Wojewódzki Ośrodek Animacji i Kultury: Wystawa alkierz Kurpie Zielone - 15 osób,
- Białostocki Ośrodek Kultury: Seniorada - 25 osób.

Podejmowane przez Klub Seniora działania przyczyniły się do integracji seniorów, ich aktywizacji w różnych sferach życia, umożliwiły realizację naturalnych dla tego wieku potrzeb w zakresie życia społecznego, zapobiegania marginalizacji społecznej, redukcji monotonii i bierności w życiu na rzecz efektywniejszego wykorzystania wolnego czasu, rozwoju zainteresowań, utrwalenia pozytywnych przyzwyczajeń, pobudzenia społecznej aktywności.

6. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku udzielał pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu jednostki penitencjarnej - 190.

Pomoc tę świadczone w następujących formach:

- udzielano informacji o przysługujących uprawnieniach do świadczeń z pomocy społecznej, rodzajach oferowanej pomocy finansowej; wskazywano podmioty na terenie miasta Białegostoku udzielające pomocy w formie schronienia, posiłku, żywności, odzieży; prowadzono poradnictwo dotyczące terapii dla rodzin (współuzależnionych), kierowano do poradni odwykowych w celu podjęcia leczenia (wskazywano dostępne poradnie); kierowano na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, motywowano do aktywnego poszukiwania pracy, korzystania z kursów i szkoleń; wskazywano możliwości uczestnictwa w centrach integracji społecznej; motywowano do podjęcia nauki; udzielano pomocy w zakresie kompletowania dokumentów do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku; wskazywano możliwości uzyskania pomocy w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”,
- udzielano poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, prawnego; wspierano w wysiłkach zmierzających do odbudowy więzi rodzinnych; motywowano do wykorzystywania własnych możliwości, zasobów i uprawnień,

- świadczone pomoc finansową w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych (na zakup opału, odzieży, obuwia, środków czystości, leków, żywności, biletu MPK, karty telefonicznej, opłaty mieszkaniowe, wyrobienie dowodu osobistego), zasiłków celowych na żywność w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, obiadów w Dziennym Domu Pomocy Społecznej; potwierdzano prawa do ubezpieczenia zdrowotnego,
- zobowiązywano do rejestracji w urzędzie pracy w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy; motywowano do utrzymywania stałego kontaktu z urzędem pracy; mobilizowano do aktywnego poszukiwania pracy m.in. poprzez prowadzenie karty aktywności zawodowej; informowano o projekcie systemowym realizowanym przez MOPR i wskazywano konkretne projekty realizowane przez inne podmioty; kierowano do udziału w centrum integracji społecznej,
- informowano o zasadach ubiegania się o przydział mieszkania z zasobów gminy, o możliwości uzyskania dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego i motywowano do złożenia wniosku o ich uzyskanie; informowano o możliwości ubiegania się o obniżkę czynszu i rozłożenia zaległości czynszowych na raty; realizowano indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- pomagano w załatwianiu spraw urzędowych,
- współpracowano ze służbą więzienną - polegała ona na wymianie informacji dotyczących osób osadzonych bądź opuszczających jednostki penitencjarne i zakresie pomocy, której będą wymagać po opuszczeniu zakładu karnego,
- informowano o zakresie pomocy oferowanej przez organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Białegostoku; informowano o możliwości uzyskania żywności (także FEAD), odzieży, schronienia - w szczególności w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”, Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie „Droga”, Caritas, Eleos, Stowarzyszeniu „Ku Dobrej Nadziei”, PKPS, PCK; współpracowano przy rekrutacji do CIS; współpracowano z Zespołem Kuratorskiej Zawodowej Służby Sądowej,
- motywowano osoby opuszczające zakłady karne i nieposiadające odpowiednich warunków mieszkaniowych do powrotu do miejsc swojego wcześniejszego zamieszkania, w tym w szczególności do swoich rodzin, współmałżonków, dzieci i środowiska,
- zawierano kontrakty z klientami, w szczególności pod kątem konieczności realizacji w jego ramach warunku dotyczącego podjęcia leczenia odwykowego i terapii wspierającej w klubach AA.

Ponadto w ramach porozumienia o współpracy między MOPR i Aresztem Śledczym w Białymstoku realizowano program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy OIK prowadzili zajęcia grupowe dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Areszcie Śledczym w Białymstoku. Kontynuowano cykl spotkań w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego rozpoczętego w 2014 r. Do Programu w Areszcie Śledczym zakwalifikowało się 15 osób. W I półroczu 2015 r. odbyło się 13 spotkań grupowych po 3 godziny każde. Uczestnicy programu mieli także możliwość spotkań indywidualnych. Odbyły się 32 godzinne spotkania z 7 osobami. Program ukończyło 13 osadzonych.

III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2015 roku realizował Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015, stanowiący załącznik do Uchwały Nr VII/40/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 lutego 2011 r. W ramach realizacji ww. Programu prowadzono działania uprzedzające, interwencyjne, wspierająco-terapeutyczne i korekcyjno-edukacyjne, mianowicie:

1. Zamieszczono:
 - na tablicy ogłoszeń w siedzibie MOPR, ZPS Nr 1 - 8, OIK plakaty oraz materiały informacyjne, ulotki o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - na stronie internetowej Ośrodka informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dedykowane osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym oraz świadkom przemocy w rodzinie - m.in. czym jest przemoc i gdzie szukać pomocy na terenie Białegostoku.
2. Pracownicy MOPR rozpowszechniali w środowisku ulotki zawierające informację o instytucjach i organizacjach wraz z adresami i numerami telefonów, gdzie osoby doznające i stosujące przemoc mogą uzyskać pomoc w lokalnym środowisku.
3. Udzielono pomocy dla CIS Wrocław przy organizacji konferencji pt. „Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy w rodzinie”.
4. Informowano oraz motywowano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, do zachowywania abstynencji i podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.

5. Zawiadamiano organy ścigania o popełnieniu/podejrzeniu popełnienia przestępstwa użycia przemocy w rodzinie.
6. Prowadzono w Ośrodku Interwencji Kryzysowej:
 - poradnictwo i konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, rodzinne, terapeutyczne dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie,
 - terapię krótkoterminową dla osób doznających przemocy w rodzinie,
 - grupę wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej,
 - grupę socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin zagrożonych oraz uwikłanych w problem przemocy w rodzinie,
 - grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - hostel dla kobiet z dziećmi znajdującymi się w sytuacji kryzysu,
 - całodobowy telefon interwencyjny o nr 85/744-50-27 i 85/744-50-28 obsługiwany przez dyżurującego specjalistę.
7. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia pracownicy socjalni ZPS Nr 1- 8 na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonali czynności odebrania 5 dzieci z 3 rodzin, z czego 1 dziecko umieścili u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 – Kodeks karny oraz 4 w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
8. Uruchamiano procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”.
9. Monitorowano sytuację rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie pozostających poza procedurą „Niebieskie Karty”.
10. Rodziny z problemem przemocy, w których współwystępował problem opiekuńczo-wychowawczy z dziećmi objęto pomocą i wsparciem asystenta.
11. Współpracowano z:
 - Zespołem Interdyscyplinarnym w Mieście Białystok i grupami roboczymi przy realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
 - uczelniami wyższymi - specjalista MOPR w Białymstoku udzielił instruktarzu z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty” studentom Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w Centrum Dydaktyczno Naukowym Wydziału Nauk o Zdrowiu UM oraz wygłosił wykład pt. „Prawo i medycyna, a przemoc”.
12. Pracownicy Ośrodka systematycznie podnoszą kwalifikacje i kompetencje poprzez udział w szkoleniach, kursach, konferencjach i seminariach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Nr 1376/11 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 19 września 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok liczący 22 osoby. Na dzień 31 grudnia 2015 r. Zespół liczył 21 członków, a w jego w skład wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku - 3 osoby,
- Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku - 1 osoba,
- Samodzielnego Szpitala Miejskiego w Białymstoku - 1 osoba,
- Departamentu Spraw Społecznych w Białymstoku - 1 osoba,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku - 1 osoba,
- Departamentu Edukacji w Białymstoku - 1 osoba,
- Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku - 2 osoby,
- Prokuratury Rejonowej w Białymstoku - 2 osoby,
- Sądu Rejonowego w Białymstoku - 3 osoby,
- Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku - 1 osoba,
- Organizacji pozarządowych:
 - Caritas Archidiecezji Białostockiej - 1 osoba,
 - Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” - 1 osoba,
 - Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - 1 osoba,
 - Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA - 1 osoba,
 - Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” - 1 osoba.

Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok podejmuje działania o charakterze strategicznym. Do jego zadań ustawowych należy m.in. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok powołał stałą grupę roboczą liczącą 498 członków (stan na dzień 31.12.2015 r.), w skład której wchodzi przedstawiciele wskazani w art. 9a pkt11 i 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2015 r. na terenie Ośrodka odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 2 768 spotkań grup roboczych.

Na terenie Miasta Białystok w roku ubiegłym realizowano łącznie 1 305 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:

- 671 wszczęto w 2015 r. (6 procedur NK uruchomionych w grudniu 2015 r. wpłynęło do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok w styczniu 2016 r.),
- 631 kontynuowano z lat poprzednich,
- 9 wpłynęło od przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych innych gmin,
- 740 zamknięto, w tym:
 - 488 w związku ze zrealizowanym planem pomocy i uzasadnionym przypuszczeniem ustania przemocy w rodzinie,
 - 252 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań;
- 14 przekazano do realizacji dla innej gminy,
- 551 pozostało do realizacji w roku 2016.

W 2015 r. do Przewodniczącego ZI wpłynęło 836 formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym wypełnionych przez przedstawicieli:

- pomocy społecznej - 95 (2 NK-A wypełnione w grudniu 2014 r. - wpłynęły w styczniu 2015 r.),
- Policji - 721 (19 NK-A wypełnionych w grudniu 2014 r. - wpłynęły w styczniu 2015 r.),
- MKRPA - 3,
- oświaty - 16,
- ochrony zdrowia - 1.

W roku poprzednim podmioty ustawowo zobowiązane do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” wypełniły 822 formularze „Niebieska Karta – A”, w tym:

- pomoc społeczna - 93 (92 NK-A wypełnili pracownicy MOPR w Białymstoku, 1 formularz wypełnił pracownik ośrodka pomocy społecznej innej gminy),
- Policji - 709 (7 NK-A wypełnionych w grudniu 2015 r. - wpłynęły w styczniu 2016 r.),
- MKRPA - 3,
- oświaty - 16,
- ochrony zdrowia - 1.

Tabela Nr 27. Zestawienie zbiorcze za 2015 r. dotyczące pracy socjalnej mającej na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Wnioski/pisma złożone przez pracownika socjalnego do:			Asystent w rodzinie objętej procedurą NK		Zajęcia korekcyjno-edukacyjne			Wypełnione formularze	
Organów ścigania	Sądu	MKRPA	Rodziny, którym zaproponowano pomoc asystenta	Rodziny, które nie wyraziły zgody	OSP* skierowane na zajęcia przez pracownika socjalnego, GR*	OSP*, którzy zgłosili się na zajęcia	OSP*, którzy ukończyli zajęcia	NK-C	NK-D
15	32	112	36	23	172	65	13	565	347

* OSP – osoba stosująca przemoc

* GR – grupa robocza do indywidualnego przypadku

W każdym Zespole Pracowników Socjalnych Nr 1-8 MOPR w Białymstoku wskazano od 2 do 3 pracowników socjalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie - łącznie 20 osób (ww. pracownicy zostali gruntownie przeszkoleni z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie). Do ich obowiązków należy m.in.:

- podejmowanie działań interwencyjnych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- wszczynanie procedur „Niebieskie Karty” w sytuacji wystąpienia problemu przemocy lub podejrzenia przemocy w rodzinie,
- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej (jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby),
- zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całonocnej placówce świadczącej pomoc ofiarom przemocy w rodzinie,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania:
 - pomocy psychologicznej, prawnej i pedagogicznej,
 - wsparcia, w tym informacji o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udzielanie poradnictwa rodzinnego, socjalnego,
- zapewnienie pomocy materialnej,
- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia poprzez umieszczenie go u osoby najbliższej wspólnie zamieszkującej, rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- diagnozowanie potrzeb rodziny (opracowanie i realizacja planu pomocy),
- cykliczne wizytowanie środowisk dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie,
- kierowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie na konsultacje, terapie itp.,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- proponowanie pomocy w formie asystenta rodziny rodzinom tego potrzebującym,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Mieście Białystok, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, pedagogami szkolnymi, wychowawcami, Sądem (kuratorzy) i innymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- informowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie o:
 - konsekwencjach stosowania przemocy,
 - możliwościach podjęcia leczenia lub terapii,
 - możliwościach udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do:
 - podjęcia leczenia,
 - podjęcia terapii,
 - udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych,
- przeprowadzanie rozmów pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych bądź leków,
- kierowanie, w sytuacjach uzasadnionych, pism do:
 - Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku celem wszczęcia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego,
 - organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie,
 - Sądu Rejonowego z prośbą o leczenie psychiatryczne osoby, o wgląd w sytuację małoletnich dzieci,
- przedkładanie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok propozycji składu grupy roboczej do indywidualnego przypadku, inicjowanie i organizowanie spotkań grup roboczych, zapraszanie osób doznających przemocy w rodzinie na posiedzenie grupy roboczej, przygotowywanie i zabezpieczanie dokumentacji pracy grup roboczych i procedury „Niebieskie Karty” (protokoły, karty monitoringu, zaproszenia, wezwania, wnioski, sprawozdawczość, formularze NK-A, NK-C i NK-D, itp.),
- informowanie o zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” podmiotów w niej uczestniczących.

IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELICZY ZASTĘPCZEJ

W oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano 1 442 decyzji, w tym:

- przyznających - 522,
- odmawiających - 28,
- zmieniających - 92,
- wygaszających - 57,
- innych - 743:

- stwierdzających świadczenia nienależnie pobrane - 28,
- umarzających świadczenia nienależnie pobrane - 4,
- odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - 437,
- ustalających opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - 5,
- odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 250,
- ustalających opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 3,
- umarzających zaległości w opłacie za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 5,
- umarzających w części/w całości postępowanie administracyjne - 11.

1. Asystent rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania asystenta rodziny. Zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, po otrzymaniu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przeprowadza wywiad środowiskowy. Jeżeli z analizy sytuacji wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, za zgodą rodziny kieruje wnioskiem do Dyrektora MOPR, który przydziela rodzinie asystenta rodziny lub występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 201 ww. ustawy sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest skuteczna pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

Tabela nr 28. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2015 r.

Liczba rodzin objętych wsparciem w latach poprzednich (kontynuacja w 2015 r.)	Liczba rodzin zgłoszonych do objęcia wsparciem w 2015 r. (na wniosek pracownika socjalnego za zgodą rodziny lub zobowiązanych do współpracy przez sąd)	Razem	Liczba dzieci przebywających w rodzinach objętych wsparciem asystenta	Liczba dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej z rodzin objętych wsparciem asystenta
107	71 (46 na wniosek pracownika, 25 zobowiązanych przez sąd)	178 (5 rodzin objętych dwukrotnie)	337	26

Tabela Nr 29. Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny MOPR

Zobowiązanie do współpracy z asystentem w latach poprzednich (kontynuacja w 2015 r.)	Zobowiązanie do współpracy z asystentem w 2015 r.	Łącznie
24	31*	55

* w tym: 5 rodzin było objętych w latach poprzednich, 1 rodzina było objęta w 2015 r. na wniosek pracownika, a następnie do ww. współpracy była zobowiązana przez Sąd

W 2015 r. w Zespole ds. Asysty Rodzinnej MOPR zatrudnionych było 13 asystentów (10 etatów). Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu gminy oraz dotacji budżetu państwa (Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2015 r.) Asystenci wykonywali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy. Spotykali się z rodzinami w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi pracował asystent w tym samym czasie nie przekraczała 15 rodzin.

1. Zadania realizowane przez asystentów rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2015 r. (art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):
 - opracowanie 56 planów pracy z rodziną we współpracy z pracownikami socjalnymi, w tym 4 z udziałem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
 - dokonanie 151 okresowych ocen sytuacji rodzin,
 - monitorowanie funkcjonowania 50 rodzin po zakończeniu pracy z rodziną,
 - zakończenie współpracy z 85 rodzinami ze względu na: osiągnięte cele - 36 rodzin, zaprzestanie współpracy z asystentem - 19 rodzin, brak efektów oddziaływań - 17 rodzin, zmianę metod pracy, w tym zmianę adresu pobytu - 7 rodzin, osiągnięcie pełnoletności przez dziecko - 1 rodzina, postanowienie sądu - 5 rodzin,

- sporządzenie (na wniosek sądu) 65 opinii o rodzinie i ich członkach; asystenci rodziny byli powoływani na świadków w sprawach sądowych dotyczących objętych pomocą rodzin,
- zorganizowanie 167 grup roboczych, podczas których omawiano sytuację rodzin, podejmowano wspólne działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny,
- współpraca z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy, uczestnictwo w 57 grupach roboczych procedury „Niebieskie Karty” (asystenci pracowali z 50 rodzinami objętymi ww. procedurą),
- uczestnictwo w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- kierowanie do poradnictwa prawnego - 44 osoby.

Asystenci rodziny podejmowali planowe działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dotyczące sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej, finansowej i zawodowej.

2. Projekty realizowane przez Zespół ds. Asysty Rodzinnej:

- prowadzono grupę wsparcia pod nazwą „Herbatka u asystenta”. Spotkania odbywały się 2 razy w miesiącu (grupa otwarta) - odbyło się 26 spotkań. W okresie od stycznia do września 2015 r. na spotkaniach poruszano m.in. tematy:
 - jak bezpiecznie spędzić ferie,
 - profilaktyka raka piersi,
 - jak zaakceptować samego siebie,
 - jak skutecznie poszukiwać pracy,
 - sposoby spędzania czasu wolnego,
 - spotkanie z fryzjerem,
 - konstruktywne sposoby rozwiązywania problemów,
 - podstawy udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej,
 - naturalne sposoby leczenia,
 - szukanie własnych zasobów w pokonywaniu kryzysu,
 - wpływ bajek na rozwój dziecka;
- od października 2015 r. rozpoczęto cykl spotkań dotyczących umiejętności opiekuńczo-wychowawczych pt. „Mądry rodzic” - obejmujący 10 spotkań, koniec zajęć planowany jest na luty 2016 r. (grupa zamknięta licząca 10 osób). W czasie spotkań asystenci zapewniają opiekę nad dziećmi. Prowadzący stosują różnorodne metody aktywizujące grupę (scenki dramatowe, dyskusja, burza mózgów, praca nad przypadkiem, pokaz filmów edukacyjnych itp.). Tematy spotkań:
 - jak pomóc dziecku radzić sobie z uczuciami,
 - jak zachęcić dziecko do współpracy,
 - jak zachęcić dziecko do samodzielności,
 - jak mądrze chwalić dzieci,
 - jak być konsekwentnym rodzicem,
 - jak widzieć dziecko, które wychowuję,
 - jak czerpać satysfakcję z wychowania,
 - jak określić granice dziecka,
- zorganizowano trzy konkursy dla rodzin objętych wsparciem asystenta, których celem była integracja rodzin, rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, rozwijanie u dzieci zdolności manualnych i kreatywnego myślenia „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Bezpieczne wakacje”, „Ozdabiamy choinkę”,
- prowadzono akcję „Rzecz za uśmiech” (wymiana ubrań, artykułów gospodarstwa domowego, wyposażenia mieszkania, zabawek itp.),
- prowadzono porady rodzicom w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, również rodzicom nie objętym wsparciem asystenta rodziny,
- w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. współpracowano z wolontariuszem (pomoc w nauce języka angielskiego - dzieci z 2 rodzin uzyskały wsparcie),
- prowadzono akcję „Bank czasu”, w ramach której umożliwiono uzyskanie pomocy w formie bezpłatnej wymiany usług np. opieka nad dzieckiem, załatwienie sprawy w urzędzie itp.,
- prowadzono porady osobom chętnym na temat naturalnego planowania rodziny,
- od grudnia 2015 r. realizowano inicjatywę „Biblioteka asystenta” - rodziny objęte wsparciem asystenta miały możliwość wypożyczenia książek o tematyce zawierającej treści o wychowywaniu dzieci, dostępnych w siedzibie ZAR przy ul. Biała 13/33.

3. Efekty działań asystentów rodziny:
 - 4 dzieci wróciło do rodzin biologicznych,
 - 38 rodziców zgłoszono do udziału w szkole dla rodziców,
 - 14 osób uczęszczało na terapię małżeńską lub indywidualną,
 - 8 dzieci zgłoszono do programu „Wychowawca Podwórkowy”,
 - 42 dzieci zgłoszono do placówek wsparcia dziennego,
 - w 117 rodzinach ustalono zasady panujące w rodzinie i podział obowiązków,
 - prowadzono mediacje w rodzinie - 18 rodzin,
 - poprawa relacji w rodzinie (reintegracja rodzin) - 57 rodzin,
 - przeciwdziałano marginalizacji i degradacji rodziny - 77 rodzin,
 - 13 dzieci uzyskało wsparcie wolontariusza (odrabianie lekcji, organizacja czasu wolnego itp.),
 - 22 rodziny złożyły wniosek o lokal mieszkalny,
 - poprawa utrzymania lokalu w czystości (m.in. odkaraluszanie, odpluskwanie, usuwanie pleśni, wietrzenie) - 59 rodzin,
 - 56 rodzin otrzymało dodatek mieszkaniowy,
 - pomoc w złożeniu wniosku o oddłużenie mieszkania - 17 rodzin,
 - poprawa wyposażenia lokalu (pomoc w uzyskaniu sprzętu gospodarstwa domowego i wyposażeniu mieszkania, poprawa warunków mieszkaniowych, dbanie o czystość, w tym zwierząt) - 85 rodzin,
 - 42 rodziny zostały zmotywowane do wykonania remontu mieszkania,
 - 30 osób podjęło terapię odwykową,
 - 14 osób podjęło terapię psychiatryczną,
 - 12 osobom udzielono pomocy w złożeniu wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności i ustalenie niezdolności do pracy,
 - 153 osoby podjęły bądź kontynuowały leczenie u lekarzy, w tym specjalistów,
 - w 87 rodzinach opracowano budżet domowy,
 - w 170 rodzinach udzielono pomocy w planowaniu wydatków, w tym w zakresie regulowania zobowiązań (np. opłat mieszkaniowych, spłaty kredytów, zadłużeń, mandatów),
 - 42 osoby podjęły zatrudnienie lub staż,
 - 23 osoby uzyskały pomoc w sporządzeniu CV,
 - 45 osób motywowano do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, dokształcania się,
 - 7 osób uczęszczało na szkolenia, kursy,
 - 5 osób podjęło naukę.

4. Koordynacja obejmowania rodzin wsparciem asystenta rodziny na terenie Miasta Białystok:

ZAR prowadzi „Rejestr rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny” w Białymstoku. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” na podstawie umowy nr W/UD/DSP 819/2015 zawartej w dniu 12 stycznia 2015 r. z Miastem Białystok dotyczącej prowadzenia „Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny Nasz Dom, w tym usługi asystentury rodzinnej na terenie Miasta Białystok w roku 2015” informuje MOPR o rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny ze Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga” i jej zakończeniu. W 2015 r. Stowarzyszenie objęło wsparciem 65 rodzin, z 16 rodzinami zakończyło pracę.

5. Asystenci rodziny podnosili kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną oraz korzystali ze spotkań superwizyjnych (podczas tych spotkań omawiana była tematyka dotycząca przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu - uczestniczyło w nich 11 asystentów).

2. Rodziny Zastępcze

W 2015 r. ze świadczeń pieniężnych korzystały 252 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 354 dzieci i pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych, w tym 1 dziecko cudzoziemskie umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej.

Tabela Nr 30. Typy rodzin zastępczych otrzymujących świadczenia w 2015 r.

Typ rodziny zastępczej						Łącznie liczba rodzin	Łącznie liczba dzieci
Spokrewniona		Niezawodowa		Zawodowa			
liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci		
159	202	77	91	16	61	252	354

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyznawane były świadczenia finansowe o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym.

Świadczenia obligatoryjne przyznawane rodzinom zastępczym

W zakresie świadczeń obowiązkowych rodzinie zastępczej, na każde umieszczone w niej dziecko przyznawana jest pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów jego utrzymania:

1. 660 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
2. 1 000 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Rodzinom zastępczym na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wypłacany jest dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Odrębnym uprawnieniem o charakterze obowiązkowym jest wynagrodzenie wypłacane osobom pełniącym funkcje rodziny zastępczej zawodowej. Wynagrodzenie ma charakter comiesięczny i nie może być niższe niż kwota 2 000 zł. W przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego kwota nie może być niższa niż 2 600 zł. Od wyżej wskazanych wynagrodzeń opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne oraz fundusz pracy.

Świadczenia fakultatywne przyznawane rodzinom zastępczym

Rodzinom zastępczym udzielane były świadczenia o charakterze uznaniowym w oparciu o zasady określone w Zarządzeniu Nr 273/15 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia zasad przyznawania świadczeń i dofinansowania do wypoczynku rodzinom zastępczym zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela Nr 31. Świadczenia pieniężne przyznawane rodzinom zastępczym w 2015 r.

L.p.	Formy pomocy	Typy rodziny zastępczej						Łącznie kwota (w zł)
		Spokrewniona		Niezawodowa		Zawodowa		
		liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej	2 408	1 546 043	1 002	935 689	669	597 037	3 078 769
2.	Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	19	17 310	13	12 740	6	5 810	35 860
3.	Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	70	35 650	18	6 003	20	6 669	48 322
4.	Inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	31	41 068	6	6 730	6	9 997	57 795
5.	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0	1	403	74	57 695	58 098
6.	Koszty przeprowadzenia niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0	0	0	6	24 084	24 084
7.	Koszty poniesione na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	388	260 493	356	309 610	152	113 754	683 857
7.1.	Koszty utrzymania dzieci na terenie innego powiatu	388	260 493	356	309 610	87	60 064	630 167

7.2.	Koszty umów zleceń zawodowych rodzin zastępczych z innych powiatów	-	-	-	-	65	53 690	53 690
8.	Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zawodowej rodzinie zastępczej i rodzin pomocowych (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy)	0	0	0	0	194	593 103	593 103

W 2015 r. wypłacano wynagrodzenie:

- 14 zawodowym rodzinom zastępczym,
- 1 rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego,
- 1 rodzinie zastępczej specjalistycznej.

Na terenie Miasta Białegostoku w 2015 r. zamieszkiwało 11 rodzin zastępczych zawodowych, natomiast 5 rodzin zastępczych zawodowych mieszkało na terenie Powiatu Białostockiego.

W okresie luty - czerwiec 2015 r. wynagrodzenie wypłacano 1 osobie, z którą była zawarta umowa o pełnienie funkcji osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowej rodzinie zastępczej.

W okresie lipiec - sierpień 2015 r. wypłacono wynagrodzenie 4 rodzinom pomocowym ze względu na czasowe niesprawowanie opieki nad dziećmi przez rodziny zastępcze zawodowe w związku z wycieczką.

Z dotacji budżetu państwa sfinansowano zadanie zlecone (w kwocie 13 166 zł) w związku z pobytem małoletniego cudzoziemca, który na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku został umieszczony w zawodowej rodzinie zastępczej zamieszkującej na terenie Miasta Białegostoku.

Na terenie Miasta Białegostoku funkcjonowało 37 rodzin zastępczych, w których było umieszczonych 47 dzieci z terenu innych powiatów, z tego tytułu 11 powiatów zwracało koszty ich utrzymania.

Tabela Nr 32. Dochody zrealizowane na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami w 2015 r.

Dochody zrealizowane na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	Dochody z tytułu utrzymania dzieci z terenu innego powiatu	Dochody z tytułu umów zleceń zawodowych rodzin zastępczych za opiekę nad dziećmi z innych powiatów	Łącznie
	458 303	24 102	482 405

3. Usamodzielnianie wychowanków

Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela Nr 33. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie
46	197 675	1	3 300	6	15 000	215 975

Tabela Nr 34. Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie
38	153 820	7	40 200	9	23 000	217 020

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej usamodzielniono:

- 92 wychowanków rodzin zastępczych,
- 68 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 25 wychowanków placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

4. Kierowanie do placówek

W 2015 r. do placówek opiekuńczo-wychowawczych wydano 162 skierowania, w tym:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka” - 6,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Ireny Białówny - 48,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Radość” - 22,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nadzieja” - 12,
- Pogotowie Opiekuńcze - 28,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Moje Miejsce” - 20,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasz Dom: Dobry Pasterz” - 12,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom Powrotu - 11,
- Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 - 3.

5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zarządzeniem Nr 1588/11 z dnia 7 grudnia 2011 r. Prezydent Miasta Białegostoku wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Białegostoku. Od dnia 1 stycznia 2012 r. w Ośrodku działa Zespół ds. Pieczy Zastępczej (ZPZ), który realizuje zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało w roku sprawozdawczym 16 osób, w tym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, psychologowie i pedagodzy.

Zespół realizował zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Działania promocyjne mające na celu upowszechnienie idei rodzicielstwa zastępczego i budowanie życzliwej atmosfery społecznej wobec rodzin zastępczych oraz ich wychowanków:

- emisja spotu informacyjnego nt. rodzicielstwa zastępczego w TVP Białystok (w miesiącu kwietniu i grudniu),
- współpraca z mediami: m.in. artykuł w „Kurierze Porannym”, udział pracowników MOPR w programie informacyjnym TVP Białystok oraz audycji w „Radio Maryja” na temat rodzicielstwa zastępczego,
- udział w imprezach miejskich: „Marszu dla Życia i Rodziny”, Pikniku „Mama i Tata – najlepszy zawód świata” - wystawienie stoisk informacyjnych, gdzie pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej udzielali informacji nt. rodzicielstwa zastępczego, rozdawali ulotki informacyjne, organizowali zabawy dzieciom i rodzinom,
- udział w konferencji naukowej z okazji Dnia Świętości Życia, w czasie której wyemitowano spot informacyjny oraz udzielano informacji nt. rodzicielstwa zastępczego,
- zorganizowanie konkursu plastycznego pod hasłem „Zastępstwo na medal” skierowanego do uczniów szkół podstawowych i świetlic socjoterapeutycznych miasta Białegostoku; wszyscy uczestnicy otrzymali upominki, laureaci nagrody, prace wystawiono w Centrum Konferencyjno-Wystawienniczym Archidiecezji Białostockiej.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Wszczęto 20 procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W wyniku procedury kwalifikacyjnej 15 kandydatów zostało dopuszczonych do uczestnictwa w szkoleniu, 5 kandydatów podjęło decyzję o rezygnacji w trakcie kwalifikacji. W ramach procedury kwalifikacyjnej kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spotykali się z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownikiem socjalnym Zespołu ds. Pieczy Zastępczej oraz psychologiem i pedagogiem.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie świadectw ukończenia szkolenia oraz zaświadczeń kwalifikacyjnych

Zorganizowano i przeprowadzono dwa 60-godzinne szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Osobom biorącym udział w szkoleniu umożliwiono odbycie 10-godzinnych praktyk w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Szkolenia rozpoczęło łącznie 18 osób, w tym 3 osoby skierowane na mocy Porozumienia z PCPR w Sokółce. Szkolenie ukończyło 16 osób (2 osoby podjęły decyzję o rezygnacji w trakcie szkolenia). Szkolenia prowadzone były według Programu „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza”, zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (decyzja Ministra Pracy i Polityki Społecznej nr 27/2013/RZ z dnia 29 listopada 2013 r.).

Świadectwo ukończenia szkolenia otrzymało 16 przeszkolonych osób. Na wniosek 11 kandydatów, zamieszkałych na terenie Białegostoku, wydano zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Odbyły się 2 edycje 40-godzinnych warsztatów psychoedukacyjnych „Szkoła dla Rodziców”, poszerzających kompetencje wychowawcze. Zajęcia prowadzone były przez specjalistów Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. W zajęciach uczestniczyli opiekunowie zastępczy (9 osób) oraz rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

We współpracy z Fundacją „Spe Salvi” zapewniono rodzinom zastępczym możliwość uczestniczenia w zorganizowanych przez ww. fundację 3 wykładach otwartych oraz 30-godzinnych warsztatach „Jak rozmawiać z nastolatkiem”. W wykładach wzięły udział 34 osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej oraz 15 opiekunów zastępczych.

5. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

Psycholodzy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej prowadzili grupę wsparcia dla rodzin zawodowych (9 spotkań), w której uczestniczyło 21 osób. Psycholog i pedagog Zespołu prowadzili także grupę wsparcia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej (3 spotkania), w której uczestniczyło 12 osób. Zawarto 4 umowy z rodzinami pomocowymi, które na czas urlopu rodzin zastępczych, przejęły opiekę nad powierzonymi im dziećmi. Z pomocy rodzin pomocowych skorzystały 4 rodziny zastępcze.

6. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy MOPR podpisał umowy na świadczenie usług wolontariatu z 8 wolontariuszami, którymi byli głównie studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Wolontariusze pomagali wychowancom rodzin zastępczych w nauce i organizowali im czas wolny. Wolontariuszom udzielane było wsparcie pedagoga ZPZ.

7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi

– z Sądem obejmowała, w szczególności przekazywanie opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przekazywanie ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, informowanie Sądu o możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, przekazanie rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących ww. funkcje,

– z PCPR-ami dotyczyła w szczególności procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej, przekazywania informacji nt. możliwości umieszczania dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Białegostoku, szkolenia osób z innego powiatu na mocy porozumienia na przejęcie zadań,

– z ośrodkiem adopcyjnym obejmowała w szczególności przekazywanie informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, decyzji dotyczących dalszego planu pomocy ww. dzieciom, opinii i dokumentacji potrzebnych do sporządzenia „Karty dziecka” w przypadku dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia, zapraszanie przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Białymstoku na posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, przekazywanie protokołów z posiedzeń Zespołu,

– z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi dotyczyła m. in. procesu usamodzielniania wychowanków placówek, udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta (w okresie sprawozdawczym pracownicy ZPZ uczestniczyli w 20 posiedzenia zespołów w POW), podejmowania działań w celu umieszczenia

- wychowanków placówek w rodzinnej pieczy zastępczej; placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego były objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- z organizacjami pozarządowymi obejmowała m.in. informowanie rodzin zastępczych o inicjatywach podejmowanych na rzecz dziecka i rodziny przez organizacje pozarządowe i inne instytucje, włączenie się w akcję „Wyprawka Szkolna Fundacji EY”, zorganizowaną przez Fundację „Ernst&Yung”, w ramach której 16 wychowanków rodzin zastępczych otrzymało przybory szkolne i papirnicze, współpracę z Fundacją „Spe Salvi” w zakresie realizacji projektu pod hasłem „Wszędzie dobrze ale w rodzinie najlepiej”.
8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
Psycholodzy przeprowadzili 541 rozmów wspierających i konsultacji psychologicznych z 225 osobami (w tym z 52 dziećmi). Pedagodzy przeprowadzili 287 rozmów wspierających oraz konsultacji pedagogicznych ze 199 osobami (w tym z 20 dziećmi).
Problematyka spotkań specjalistów z rodzinami zastępczymi i ich wychowankami dotyczyła najczęściej:
- konsultowania zgłaszanych trudności wychowawczych,
 - wsparcia emocjonalnego w sytuacji straty, żałoby, kryzysu,
 - wyznaczania kierunku pracy terapeutycznej,
 - motywowania do działań optymalizujących funkcjonowanie rodzin i poszczególnych jej członków,
 - wsparcia emocjonalnego wychowanków usamodzielnianych oraz motywowania ich do podejmowania decyzji.
9. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego
Pomoc prawna była świadczona przez prawnika w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPR w Białymstoku.
10. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej
Sporządzono 407 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, które następnie zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Białymstoku, Wydział Rodzinny i Nieletnich. Oceny dokonywane były w zespole interdyscyplinarnym złożonym z przedstawiciela rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego w Białymstoku, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej). W okresie sprawozdawczym odbyło się 26 posiedzeń Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Sporządzono 72 oceny rodzin zastępczych. Ponadto sporządzono 37 opinii psychologicznych dzieci umieszczonych w 2015 r. w rodzinach zastępczych.
11. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej
Odbyło się 66 spotkań diagnostyczno-konsultacyjnych z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mogli skorzystać z pomocy psychologa i pedagoga Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. W 2015 r. odbyło się 65 takich spotkań. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pracownicy socjalni spotkali się 223 razy z rodzicami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Na terenie ZPZ umożliwiano też spotkania rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych.
12. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
Sporządzono 53 opinie o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zgodnie z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym 47 opinii na wnioski Sądu. W tym celu koordynatorzy i pracownicy socjalni spotykali się z kandydatami w ich miejscu zamieszkania. Przeprowadzono 56 badań psychologicznych dotyczących 82 osób w celu sporządzenia opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz 10 badań pedagogicznych dotyczących 14 osób w celu sporządzenia opinii pedagogicznej o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.
13. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających
Zgłoszono 25 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Białymstoku.

14. Wydawanie opinii

Wydanych zostało 107 opinii w sprawach różnych, m.in. przyznania środków finansowych, pisma popierające wnioski do instytucji.

15. Przygotowywanie indywidualnych programów usamodzielnienia, ich aktualizacji oraz udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej

We współpracy z wychowankami pieczy zastępczej i ich opiekunami usamodzielnienia opracowano 82 Indywidualne Programy Usamodzielnienia. W 59 przypadkach istniała konieczność aktualizacji ww. Programów w związku ze zmianą sytuacji życiowej usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Realizacja IPU jest na bieżąco monitorowana przez pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni ZPZ oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej 331 razy spotkali się z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej. Wsparcie usamodzielnianym wychowankom polegało m.in. na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, motywowaniu do nauki i poszukiwania pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach oraz szkoleniach.

Osoby usamodzielniane mogły korzystać z pomocy psychologów i pedagogów Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Odbyło się 69 spotkań specjalistów z 33 osobami usamodzielnianymi.

Usamodzielnianych wychowanków kierowano do mieszkań chronionych będących w dyspozycji MOPR.

Wszyscy usamodzielniani wspierani byli przez pracownika socjalnego MOPR. W 2015 r. odbyło się 239 spotkań z wychowankami skierowanymi do mieszkań chronionych.

16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pozostali pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej uczestniczyli w superwizji zorganizowanej przez MOPR, natomiast trenerzy PRDIDE dodatkowo w superwizji organizowanej przez Towarzystwo „Nasz Dom” w Warszawie.

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 77 ust. 1 i 2 rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało 8 koordynatorów. Wszyscy byli współfinansowani przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2015 r. pn. „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”. Całkowity koszt zadania wyniósł 246 088 zł, w tym wydatkowana kwota dotacji 99 959 zł.

Koordynatorzy objęli opieką i wsparciem 137 rodzin, w których przebywało 207 wychowanków. We współpracy z rodziną zastępczą, asystentem rodziny biologicznej dziecka lub innym podmiotem organizującym pracę z rodziną, koordynatorzy sporządzili lub zaktualizowali plany pomocy dziecku dla podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej oraz uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

Koordynatorzy odbyli:

- 1 510 spotkań z rodzinami zastępczymi,
- 188 spotkań z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 187 spotkań się z usamodzielnianymi wychowankami,
- 59 spotkań z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi,
- 210 spotkań z pracownikami szkół, przedszkoli i świetlic socjoterapeutycznych.

Koordynatorzy sporządzili:

- 236 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 38 ocen rodzin zastępczych,
- 42 wnioski do pracowników socjalnych o wgląd w sytuację rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 13 opinii o zasadności uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 59 opinii dotyczących przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych.

V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminie, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, osobom posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym obywatelstwo polskie oraz osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Postępowanie może być wszczęte również z urzędu lub na wniosek właściwego oddziału Wojewódzkiego Funduszu Zdrowia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W okresie od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wydano 206 decyzji w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (zgodnie z art. 7 ust. 2 – 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), w tym 176 decyzji przyznających (z czego 42 osobom bezdomnym), 7 decyzji odmownych, 17 decyzji wygaszających uprawnienie - na podstawie postępowania z urzędu oraz 6 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej.

Do wydawania ww. decyzji Prezydent Miasta Białegostoku upoważnił Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2015 r. dofinansował następujące zadania:

- likwidację barier technicznych, w komunikowaniu się, architektonicznych,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- rehabilitację dzieci i młodzieży.

Ponadto w 2015 r. na realizację dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika przeznaczono kwotę 1 000 zł, jednak zadanie to nie było realizowane z uwagi na brak zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych tą formą dofinansowania (brak wniosków).

Tabela Nr 35. Zestawienie zbiorcze zadań realizowanych w 2015 r.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)	Budżet (w zł)	
1.	Bariery techniczne	54	49	65 949	65 979	
2.	Bariery w komunikowaniu się	103	78	140 661	140 690	
3.	Bariery architektoniczne	42	10	99 999	100 000	
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 593	1 550	712 065	714 217	
5.	Sprzęt rehabilitacyjny	45	35	29 751	29 751	
6.	Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	769	589	786 264	920 000
		Dzieci	79	67	130 666	
7.	Warsztaty terapii zajęciowej			1 710 289 + 35 060*	1 731 132 + 35 100*	
Razem		2 685	2 378	3 710 704	3 736 869	

* w 2015 r. Uchwałą Rady Miasta nr XII/142/15 z dnia 28 września 2015 r. przeznaczono kwotę 35 100 zł na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej w miesiącach X-XII.2015 r.

Tabela Nr 36. Zestawienie zbiorcze zadań realizowanych w 2015 r. w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży

Lp.	Rehabilitacja dzieci i młodzieży	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania	Budżet
1.	Bariery techniczne	3	3	17 070	17 070
2.	Bariery w komunikowaniu się	22	17	38 532	38 532
3.	Bariery architektoniczne	1	1	5 301	5 301
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	238	234	215 430	217 889
5.	Sprzęt rehabilitacyjny	7	7	6 108	6 108
Razem		271	262	282 441	284 900

Łączny budżet - 4 022 769 zł, w tym 1 000 zł są to środki przeznaczone, a niewykorzystane na dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

Na terenie Białegostoku w 2015 r. funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej, gdzie rehabilitacji poddawanych było 117 osób, w tym 108 niepełnosprawnych mieszkańców miasta Białegostoku. W 2015 r. jedenastu uczestników warsztatów terapii zajęciowej z różnych względów zostało skreślonych z listy uczestników, w tym dwóch z uwagi na podjęcie zatrudnienia.

Tabela Nr 37. Wykaz działających na terenie Miasta Białegostoku warsztatów terapii zajęciowej

Lp.	Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu (ul.)	Liczba uczestników	Rodzaj schorzeń i dysfunkcji uczestników warsztatu	Budżet ogółem w zł	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON	Kwota dofinansowania wypłaconego z budżetu Miasta	Kwota niewykorzystanych środków z dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON
1.	Fundacja AC ul. Legionowa 14/16 lok.104	Storczykowa 7	25	upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	417 964	376 167	41 797	11 045
2.	Spółdzielnia SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	Kraszewskiego 26/2	22	dysfunkcja narządu wzroku, schorzenia współistniejące	359 151	322 248	36 903	1 229
3.	Caritas Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32	Knyszyńska 12a	40	upośledzenie umysłowe i inne przyczyny niepełnosprawności	669 702	602 607	67 095	553
4.	P.W. „JARD” Al. Jana Pawła II 54	Transportowa 4	30	choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	494 649	444 327	50 322	1
Razem			117	X	1 941 466	1 745 349	196 117	12 828

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizował w 2015 r. pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON i do dnia 31 sierpnia 2015 r. przyjmował wnioski dotyczące udziału w Module I ww. programu w następujących obszarach:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

W ramach programu „Aktywny samorząd” wpłynęło 14 wniosków. Wszystkie wnioski zostały pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym i przeznaczone do dofinansowania. Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON (łącznie 116 856 zł) w dwóch transzach:

I transza - 62 260 zł,

II transza - 54 596 zł.

Ośrodek pozytywnie rozpatrzył 14 wniosków (zawarto 14 umów dofinansowania na kwotę 110 100 zł).

14 osobom wypłacono dofinansowanie w wysokości 110 100 zł.

VII.REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ O DODATKACH MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH

1. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Kwoty kryteriów dochodowych do dnia 31.10.2015 r. wynosiły 574 zł na osobę w rodzinie i 664 zł na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne; od dnia 1.11.2015 r. kryteria dochodowe wynosiły: 674 zł na osobę w rodzinie i 764 zł na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne.

Wysokość wypłacanych zasiłków rodzinnych:
do 31.10.2015 r.

- 77 zł na dziecko do 5 lat,
- 106 zł na dziecko w wieku od 5 do 18 lat,
- 115 na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia,

od 1.11.2015 r.

- 89 zł na dziecko do 5 lat,
- 118 zł na dziecko w wieku od 5 do 18 lat,
- 129 na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia.

W 2015 r. przyjęto 12 330 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym:

- zasiłki rodzinne i opiekuńcze - 9 915,
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - 2 415,
- pomoc finansowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne - postępowanie w sprawie ustalenia prawa do pomocy wszczyna się z urzędu.

W sprawie świadczeń rodzinnych wydano 14 188 decyzji dla 10 040 rodzin, z tego 5 313 rodzinom przyznano zasiłki rodzinne (w tym: na 1 dziecko - 2 333 rodzinom, na 2 dzieci - 2 090 rodzinom, na 3 dzieci - 685 rodzinom, na 4 i więcej dzieci - 205 rodzinom), w tym:

- przyznających - 11 473,
- odmownych - 712,
- zmieniających/uchylających - 866,
- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia - 647,
- rozkładających na raty należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 75,
- częściowo umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 20,
- odmawiających umorzenia nienależnie pobranych świadczeń - 42,
- uchylających z powodu zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - 135,
- całkowicie umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 29,
- umarzających postępowanie, stwierdzających wygaśnięcie decyzji, wstrzymujących i wznawiających wypłatę świadczeń - 189.

Dział Świadczeń Rodziny wypłacał na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna - zasiłek dla opiekuna w wys. 520 zł miesięcznie.

Tabela Nr 38. Informacja dotycząca wydatkowanych w 2015 r. środków oraz liczba wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	10 949 063	109 598
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	5 394 082	39 090
2.1.	urodzenia dziecka	840 000	840
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	863 644	2 165
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 189 519	6 672
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	694 900	8 780
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	667 790	6 678
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	20 819	263
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 117 410	13 692
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	16 343 145	148 688
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	9 770 632	63 861
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	10 508 000	8 797
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	830 148	1 639
7.	Zasiłki dla opiekuna	1 650 868	3 180
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w. 6 + w.7)	22 759 648	77 477
9.	Razem (w.3 + w.8)	39 102 793	226 165
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	2 307 000	2 307
11.	Razem świadczenia rodzinne	41 409 793	228 472
13.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	2 961 988	1 022
14.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	398 745	5 228
15.	Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	28 400	142
17.	Ustawowe odsetki (art.2 ust. 3 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekuna)	422	2

Dział Świadczeń Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, zgodnie z Uchwałą nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30.05.2005 r. (Dz. Urz. Woj. podlaskiego Nr 139, poz. 1642, z późn. zm.), w 2015 r. wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 822 rodzinom (840 świadczeń na kwotę 420 000 zł).

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego marszałek województwa wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W 2015 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 1 542 świadczeń na kwotę 347 552 zł.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (w tym zwroty w wyniku zgonu świadczeniobiorcy) w wysokości 280 475 zł.

2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

2.1. Fundusz alimentacyjny

W 2015 r. przyjęto 1 912 wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano 2 690 decyzji dla 1 491 rodzin, w których były 2 242 osoby uprawnione do tych świadczeń, w tym:

- przyznających - 1 805,
- odmownych - 109,
- zmieniających - 355,
- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia - 233,
- rozkładających na raty należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 49,
- częściowo umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 2,
- umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 3,
- odmawiających umorzenia nienależnie pobranych świadczeń - 39,
- odraczających termin płatności - 1,

- umarzających postępowanie - 15,
- inne (wstrzymanie, wznowienie wypłaty świadczeń, pozostawienie bez rozpatrzenia) - 79.

Tabela Nr 39. Kwota wydatków wypłaconych w ramach funduszu alimentacyjnego i liczba świadczeń

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	10 115 285	26 187

W 2015 r. dokonano zwrotu:

- nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 94 610 zł,
- nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej - 2 025 zł.

2.2. Dłużnicy alimentacyjni

W 2015 r. wydano 1 748 decyzji w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych, w tym:

- o zwrocie należności przez dłużnika alimentacyjnego - 933,
- w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 153,
- wydanych na wniosek dłużnika alimentacyjnego dotyczących zadłużenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego - 407, w tym:
 - odmawiających umorzenia - 296,
 - rozkładających na raty - 57,
 - odraczających termin płatności - 36,
 - umarzających częściowo zadłużenie - 17,
 - umarzających w całości zadłużenie - 1,
- wydanych na wniosek dłużnika alimentacyjnego dotyczących zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 11, w tym:
 - odmawiających umorzenia - 5,
 - rozkładających na raty - 3,
 - odraczających termin płatności - 3,
- umarzających postępowanie - 244.

W 2015 r. dokonano zwrotu świadczeń:

- przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 2 065 623 zł,
- przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 152 117 zł.

W 2015 r. podjęto 2 421 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Tabela Nr 40. Informacja w zakresie podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań	Liczba podjętych działań, które doprowadziły do wzrostu ściągальności należności wymienionych w art. 28 ust. 1 pkt 1-4 ustawy
1.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	457	66
2.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z rodzinnego wywiadu środowiskowego	3	0
3.	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	11	2
4.	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	183	19
5.	Informacje od starosty o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	1	0
6.	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	318	34

7.	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	153	15
8.	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w tym:	190	0
9.	Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	310	37
10.	Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	220	26
11.	Skierowanie wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	22	0
12.	Przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	226	0
13.	Złożenie do Sądu wniosku w sprawie ustanowienia kuratora dłużnikowi alimentacyjnemu.	327	0

3. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2015 r. złożono 9 606 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 9 916 decyzji dla 6 989 rodzin, w tym:

- przyznających - 9 083,
- odmownych - 523,
- zmieniających/uchylających - 55,
- wstrzymujących wypłatę dodatku mieszkaniowego - 52,
- wznawiających wypłatę dodatku - 34,
- stwierdzających wygaśnięcie decyzji - 55,
- stwierdzających umorzenie postępowania - 114.

W 2015 r. przeprowadzono 887 wywiadów środowiskowych, w wyniku których wydano:

- postanowienie w sprawie umorzenia postępowania - 37,
- decyzji odmownych - 63,
- decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy - 769,
- sprawy w trakcie załatwiania - 18.

Tabela Nr 41. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków na dodatki mieszkaniowe w 2015 r.

Liczba przyjętych wniosków - ogółem		9 606
Liczba decyzji rozstrzygających o sposobie rozpatrzenia wniosków	przyznających	9 083
	odmownych	523
Dodatki mieszkaniowe przyznane decyzją - kwota świadczeń (w zł) (z tego użytkownikom mieszkań):		14 283 671
- komunalnych		5 933 275
- spółdzielczych		4 857 775
- wspólnot mieszkaniowych		1 491 212
- prywatnym		174 458
- towarzystw budownictwa społecznego		1 450 405
- innych		376 546
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych (z tego użytkownikom mieszkań):		57 196
- komunalnych		19 817
- spółdzielczych		23 231
- wspólnot mieszkaniowych		8 266
- prywatnym		487
- towarzystw budownictwa społecznego		4 142
- innych		1 253
Średnia kwota wypłaconych dodatków (w zł) (z tego użytkownikom mieszkań):		250

- komunalnych	299
- spółdzielczych	209
- wspólnot mieszkaniowych	180
- prywatnym	358
- towarzystw budownictwa społecznego	350
- innych	301

4. Dodatki energetyczne

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej przysługuje dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. W Białymstoku dodatek energetyczny przyznaje i wypłaca MOPR.

W 2015 r. złożono 4 362 wnioski o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 4 362 decyzji dla 2 415 rodzin, w tym:

- przyznających - 4 357,
- zmieniających/uchylających - 5.

Tabela Nr 42. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków na dodatki energetyczne w 2015 r.

Wyszczególnienie	Kwota wydatków w zł	Liczba świadczeń
Dodatek energetyczny odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej	268 300	18 731

VIII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI

1. W 2015 r. w celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej MOPR współpracował z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, a w szczególności:

- z Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Białymstoku - zapewnienie posiłku, stacjonarne usługi opiekuńcze, organizacja czasu wolnego poprzez aktywizację społeczną, gimnastyka usprawniająca,
- z Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej - w zakresie zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu FEAD; w zakresie zapewnienia wyprawki szkolnej i wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych,
- z Caritas Archidiecezji Białostockiej - wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w domu dla bezdomnych, noclegowni i ogrzewalni; zapewnienie schronienia w formie pobytu w Domu dla Bezdomnych mężczyzn p.w. Św. Brata Alberta w Białymstoku (uregulowane poprzez wydawanie decyzji administracyjnej); kierowanie osób i rodzin w celu zaopatrzenia w odzież; kierowanie osób bezrobotnych/zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej; współpraca w zakresie zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; z parafialnymi oddziałami Caritas Archidiecezji Białostockiej - organizowanie czasu wolnego dzieciom, zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego oraz zapewnienie wyprawki szkolnej dzieciom z rodzin najuboższych,
- ze Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” - wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w miejscu całonocnego pobytu i ogrzewalni; zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; kierowanie osób wykluczonych społecznie, w tym bezrobotnych do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej, kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu FEAD, współdziałanie przy organizacji spotkania integracyjnego z osobami bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością z terenu Białegostoku z okazji „Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem”;
- ze Stowarzyszeniem na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS” - kierowanie osób wykluczonych społecznie, w tym bezrobotnych do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej,
- ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga” - kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu FEAD; w zakresie zapewnienia wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych oraz w zakresie udzielania wsparcia rodzinom wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- z Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - kierowanie dzieci do ośrodków wsparcia dziennego, kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w

- zakresie zapewnienia wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych; kierowanie osób bezdomnych w celu uzyskania pomocy, np. posiłku, odzieży,
- ze Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat” - wskazywanie osobom bezdomnym, które opuściły zakłady karne, możliwości uzyskania schronienia,
 - z Zarządem Mienia Komunalnego - informowanie klientów o możliwości ubiegania się o mieszkanie z zasobów gminy, popieranie ich wniosków o przydział lokalu, udzielanie informacji osobom i rodzinom zamieszkującym w lokalach komunalnych o możliwości przystąpienia do „Programu Pomocy Osobom i Rodzinom Zagrożonym Eksmisją” oraz o możliwości uzyskania ulg w opłatach mieszkaniowych,
 - z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, doradcami zawodowymi - kierowanie osób do prac społecznie użytecznych, do Programu PAI, na kursy, szkolenia, do klubu pracy; w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy,
 - ze Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok-Eindhoven - kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu FEAD, uzyskania pomocy w formie wypożyczenia podręczników dzieciom do szkoły lub zakupienia ich przez Stowarzyszenie,
 - ze Stowarzyszeniem „Jeden Świat”, Stowarzyszeniem „Teatr Okno”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Klubem „Dobra Nowina”, Kuratorium Oświaty - w zakresie zapewnienia pomocy dzieciom z rodzin najuboższych, w tym w formie wypoczynku letniego i zimowego,
 - z jednostkami ochrony zdrowia, a zwłaszcza szpitalami - w celu objęcia osób nieubezpieczonych ubezpieczeniem zdrowotnym, a w razie potrzeby - usługami opiekuńczymi po zakończeniu leczenia,
 - z lekarzami, w tym rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi - wymiana informacji, wspólne wizyty w środowisku, uzyskanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów pomocy społecznej,
 - ze szkołami - współpraca z pedagogami, zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży,
 - ze żłobkami i przedszkolami - zapewnienie posiłku dzieciom,
 - z sądami, kuratorami sądowymi - wymiana informacji, kierowanie wniosków o objęcie kuratelą,
 - Policją, Strażą Miejską, Fundacją „Spe Salvi” oraz mieszkańcami miasta Białegostoku - we wskazywaniu miejsc pobytu osób bezdomnych w celu objęcia ich ochroną przed skutkami zimy,
 - z klubami abstynenckimi, poradniami i ośrodkami terapii - celem uzyskania diagnozy w zakresie uzależnienia od alkoholu oraz kierowania osób uzależnionych i współuzależnionych na terapię,
 - z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku - celem skierowania osób uzależnionych na leczenie,
 - ZUS, KRUS - celem uzyskania renty, emerytury,
 - z Klubem Pacjenta „Przystań”, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Radość” Dzielnicy Dziesięciny II, Stowarzyszeniem „Pomoc Osobom z Chorobą Alzheimera” - w sprawach osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych.
2. W zakresie pomocy osobom bezdomnym MOPR współpracował z Caritas Archidiecezji Białostockiej (w tym z placówkami dla osób bezdomnych: Domem dla Bezdomnych, ogrzewalnią, noclegownią dla mężczyzn i noclegownią dla kobiet), Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Fundacją „Spe Salvi”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” (prowadzi miejsce całonoclegowego pobytu i ogrzewalnię), Fundacją DIALOG, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat” (prowadzi schronisko), Izbą Wyrzeźwien (prowadzi noclegownię w okresie zimowym), Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, komisariatami policji, Strażą Miejską w Białymstoku. Współpraca obejmowała również placówki ochrony zdrowia, w tym szpitale na terenie Białegostoku i innych miast.
3. W zakresie realizacji zadań na rzecz osób starszych Klub Seniora współpracował z organizacjami seniorskimi w naszym mieście: Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Akademią +50, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Samotnym i Niepełnosprawnym „Nadzieja”, Zarządem Okręgowego Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszeniem Samopomocowym Rada Seniorów dz. Antoniuk, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Radość”, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Orchidea”, Grupą Samopomocową „Sokoły”, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, Komendą Miejską Policji, z białostockimi przedszkolami, muzeami: Muzeum Archidiecezjalnym w Białymstoku, Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego, Muzeum Podlaskim w Białymstoku, Muzeum Historycznym.
4. W zakresie realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych współpracowano z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w naszym mieście, w tym m.in.: Fundacją „Aktywizacja”, Centrum Medycznym „Beta-Med”, Stowarzyszeniem na Rzecz Rehabilitacji

Psychiatrycznej Klub „Przystań”, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel”, Zespołem Szkół Katolickich im. Matki Bożej Miłosierdzia, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów „Klanza”, Centrum Wolontariatu, Towarzystwem Przyjaciół Chorych „Hospicjum - Stacjonarne - Dom Opatrzności Bożej”, Integrującym Stowarzyszeniem „Jeden Świat” im. prof. Zbigniewa Religi, Domem Rodzinnym „Nasz Dom”, Fundacją Pomocy Dzieciom z Wadą Słuchu „Pozwól Nam Żyć”, Polskim Związkiem Głuchych, Polskim Czerwonym Krzyżem, Stowarzyszeniem Przyjaciół i Rodzin z Zaburzeniami Psychicznymi „Pomost”, Podlaskim Stowarzyszeniem Sportowym Osób Niepełnosprawnych „Start”, Katolickim Stowarzyszeniem „Ezechiasz”, Krajowym Towarzystwem Autyzmu, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Polskim Towarzystwem Walki z Kalectwem, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele”, Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Klubem dla Niepełnosprawnych Umysłowo, Wspólnotą „Wiara i Światło”, Stowarzyszeniem „My dla Innych”, Klubem Integracji Osób Niepełnosprawnych „Kontakt”, Fundacją „Normalna Przyszłość”, Fundacją Bajkowa Fabryka Nadziei, Fundacją Nowy Staw, Fundacją Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Podlaską Spółdzielnią Inwalidów „Jubilat”, Dziennym Ośrodkiem Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie, Studium Artystycznym, Dziennym Domem Pomocy Społecznej, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”.

5. Zadania Środowiskowego Domu Samopomocy realizowano we współpracy z następującymi podmiotami:
 - ochrona zdrowia: poradnia zdrowia psychicznego, neurologiczna, endokrynologiczna, poradnia rodzinna, Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ w Choroszczy, Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna,
 - placówki oświatowe, kulturalne i sportowe: Szkoła Tańca „Twist”, Zespół muzyczny „Duet Egzotyczny” w Białymstoku, Zespół muzyczny „The Pioruners” w Białymstoku, Opera i Filharmonia Podlaska w Białymstoku, pracownia muzyczna w DPS przy ul. Baranowickiej, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego Działu Zbiorów Specjalnych, Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji (pływalnia, zalew), Galeria im. Ślendrańskich,
 - organizacje pozarządowe, m.in. Klub Integracyjny dla Dorosłych Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie „ALPI”, Stowarzyszenie „My dla innych”, Stowarzyszenie na Rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy „Trampolina” w Białymstoku,
 - inne m.in.: Archidiecezjalne Seminarium Duchowne, Klub Garnizonowy Jednostki Wojskowej w Białymstoku.

6. Zadania z zakresu wspierania rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze w opiece nad dziećmi realizowano we współpracy z jednostkami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny, takimi jak:
 - żłobki, przedszkola, szkoły: podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne,
 - pogotowie opiekuńcze, świetlice socjoterapeutyczne, zawodowe rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodzinne pogotowie opiekuńcze,
 - organizacje pozarządowe, stowarzyszenia m.in.: Centrum Darów „Samarytanin”, Caritas, „Eleos”, „Droga”, „Wiosna”, Kontakt Miast Białystok-Eindhoven, „Przyjaciele”, „Szansa”, KLANZA, Monar, Fundacja DIALOG, EUREKA, MOKiT, TPD, RODK, Axon, Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Św. Rodziny, Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Nazaret”, PKPS, „Ku Dobrej Nadziei”, Pomoc Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele” na rzecz Dzieci z Autyzmem,
 - kuratorzy sądowi, sąd rejonowy i okręgowy, komornicy,
 - poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
 - szpitale i poradnie lekarskie, lekarze rodzinni, położne; poradnie zdrowia psychicznego, poradnie terapii uzależnień,
 - Urząd Miejski w Białymstoku, Komenda Miejska Policji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Zarząd Mienia Komunalnego.

7. Zadania MOPR z zakresu organizacji pieczy zastępczej Zespół ds. Pieczy Zastępczej realizował przy współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi. W ramach współpracy podejmowane były m.in. następujące działania:
 - kontakt z przedstawicielami sądów, instytucji oświatowych, świetlic socjoterapeutycznych, ośrodków zdrowia, Policji, powiatowymi centrami pomocy rodzinie i innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny,

- udział w grupach roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białostok do pracy z rodzinami, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte problemem przemocy w rodzinie,
 - współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikami socjalnymi oraz innymi podmiotami organizującymi pracę z rodzinami.
8. Pracownicy socjalni MOPR w oparciu o rozpoznane potrzeby środowiska podejmowali inicjatywy organizowania społeczności lokalnej współpracując z 29 podmiotami, w tym m.in.:
- ZPS Nr 1 we współpracy z Klubem Dziecięcym „Dobra Nowina” w dniu 24.01.2015 r. zorganizował imprezę noworoczną dla 75 dzieci,
 - ZPS Nr 5 w ramach aktywizacji środowiska:
 - wytypował 70 osób i rodzin do otrzymania paczki świątecznej przed Świętami Wielkanocnymi oraz 71 osób i rodzin do otrzymania paczki świątecznej przed Świętami Bożego Narodzenia (przygotowanych przez Parafialny Zespół „Caritas” przy Parafii Kościoła Św. Kazimierza),
 - nawiązał współpracę z Caritas Archidiecezji Białostockiej - Zespół Parafialny przy Kościele Św. Kazimierza i uzyskał możliwość zabezpieczenia wypoczynku na koloniach letnich dla 25 dzieci,
 - zorganizował i przygotował zabawę choinkową dla 63 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z osiedla Dziesięciny, Dziesięciny II i Zawady, którą prowadzili uczniowie z Grupy „Na skraju” I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Białymstoku (odbyła się ona w pomieszczeniu Klubu „Gaj” należącym do Spółdzielni Mieszkaniowej „Rodzina Kolejowa” w Białymstoku),
 - ZPS Nr 7 w ramach aktywizacji środowiska:
 - nawiązał współpracę z Fundacją Laboratorium Badań Społecznych SocLab, która przeprowadziła szkolenia mieszkańcom ul. Klepackiej i Barszczańskiej z zakresu zasad, tworzenia i funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego 2016 r. (spotkania odbywały się w okresie V-VI.2015r. w pomieszczeniach Stowarzyszenia „Szansa” i Świetlicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej),
 - w dniu 12.07.2015 r. zorganizowano i przeprowadzono „Festyn Rodzinny na Barszczańskiej” w ramach Podlaskich Dni Rodziny 2016 r. - celem festynu była promocja rodziny, propagowanie wspólnego spędzania czasu w rodzinach wielopokoleniowych,
 - w dniu 04.10.2015 r. przeprowadzono „Rodzinny Piknik na Barszczańskiej”; jego celem była promocja i zbieranie głosów na projekt mieszkańców złożony do Budżetu Obywatelskiego 2016 „Moje, Twoje, Nasze na Barszczańskiej”, jak również propagowanie współpracy w zakresie działań na rzecz środowiska lokalnego,
 - w dniu 12.12.2015 r. wspólnie ze Świetlicą Dziennego Domu Pomocy Społecznej zorganizowano i przeprowadzono warsztaty ozdób choinkowych, w których brały udział całe rodziny z osiedla przy ul. Klepackiej i Barszczańskiej - przygotowane ozdoby choinkowe docelowo stanowiły element ubierania choinki osiedlowej,
 - w dniu 23.12.2015 r. przeprowadzono imprezę plenerową pod nazwą „Stawianie choinki osiedlowej”, przy współudziale Wychowawców Podwórkowych, Stowarzyszenia „Szansa”, Stowarzyszenia „Aktywne Osiedle”, Świetlicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej i lokalnych parafii wyznaniowych.

W ramach organizowania społeczności lokalnej odbyło się łącznie 13 wydarzeń lokalnych.

Na terenie miasta Białegostoku działa 7 grup obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne oraz grupa samopomocowa dla osób doznających przemocy prowadzona przez ZPS Nr 7.

9. MOPR w Białymstoku realizował projekty socjalne skierowane m.in.: do osób bezdomnych oraz do mieszkańców ul. Klepackiej i Barszczańskiej.

I. „Spotkanie informacyjne dla osób bezdomnych w związku z Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem”.

Jednym z realizowanych zadań w ramach Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2014-2016 jest organizacja spotkań z osobami bezdomnymi w ramach Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem przypadającego na 17 października - jako elementu akcji informacyjnej skierowanej do osób bezdomnych, mającej na celu zapoznanie beneficjentów z możliwościami uzyskania pomocy na terenie Białegostoku.

Celem projektu było przedstawienie możliwości uzyskania wielozakresowej pomocy na terenie Białegostoku skierowanej do osób bezdomnych, wymiana informacji o podejmowanych działaniach i zakresie usług instytucji i organizacji wspierających osoby bezdomne na terenie Białegostoku.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei”, Prawosławnego Ośrodka Miłosierdzia „Eleos”, Fundacji „Spe Salvi”, Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat” oraz MOPR.

Reprezentanci organizacji pozarządowych prezentowali działania podejmowane na rzecz osób bezdomnych i formy pomocy z jakiej mogą one skorzystać. Po wystąpieniach była możliwość indywidualnych rozmów z prelegentami, z której skorzystało kilka osób bezdomnych - uczestniczyło około 20 osób bezdomnych.

II. „Animacja środowiska lokalnego na osiedlu Barszczańska i Klepacka w roku 2015”.

Adresatami projektu socjalnego byli mieszkańcy osiedla przy ul. Barszczańskiej i Klepackiej. Projekt realizowany był w okresie styczeń - grudzień 2015 r. na terenie osiedla przy ul. Barszczańskiej i Klepackiej w Białymstoku przez pracowników socjalnych Zespołu Pracowników Socjalnych Nr 7 MOPR w Białymstoku przy współudziale innych instytucji i organizacji pozarządowych. Kluczowym podmiotem, z którym ZPS Nr 7 realizował współpracę było Stowarzyszenie „Aktywne Osiedle”.

Cele projektu:

- cel główny: pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców w celu poprawy komfortu życia na osiedlu,
- cele szczegółowe:
 - powstanie nieformalnej grupy mieszkańców, która włączy się w działania animacyjne,
 - nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami w celu organizowania wspólnych akcji i imprez,
 - przeprowadzenie trzech imprez plenerowych,
 - opracowanie i złożenie projektu do Budżetu Obywatelskiego 2016 r.,
 - przeprowadzenie warsztatów robienia ozdób choinkowych.

Działania i cele zakładane w projekcie były odpowiedzią na współistniejące problemy: bezrobocie, samotne rodzicielstwo, niewydolność wychowawczą, chuligaństwo. Pobudzenie części środowiska lokalnego do działań we własnym interesie zakładało wspólną pracę mieszkańców w realizacji celów określonych przez nich samych. Niezwykle ważnym zadaniem było podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców (przeciwdziałanie aktom chuligaństwa i przestępczości). Kolejną istotną kwestią było stworzenie przestrzeni, w której będą się ogniskowały działania animacyjne mieszkańców.

Do realizacji celów projektowych pozyskano wsparcie od sponsorów - Rotary Club, Multicco. Pozyskane środki finansowe wpłynęły do Stowarzyszenia „Aktywne Osiedle”, które zakupiło niezbędne materiały.

W celu promocji działań pracownicy socjalni ZPS Nr 7, którzy byli zaangażowani w realizację projektu, informowali na bieżąco mieszkańców o planowanych działaniach - opracowano i wywieszono ulotki i plakaty. Pracownik socjalny na bieżąco monitorował działania projektowe i stosownie do potrzeb podejmował działania naprawcze. Odbiorcami działań projektowych byli mieszkańcy osiedla w liczbie około 5 000 osób, bezpośrednimi uczestnikami projektu było około 1500 osób.

10. Praktyki

W 2015 r. praktyki zawodowe w MOPR odbywali głównie studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku, w szczególności z kierunku praca socjalna, a także studenci kierunku psychologii w Niepaństwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Białymstoku i Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Białymstoku. Praktyki zawodowe odbyło 20 studentów. Ponadto umożliwiono przeprowadzenie badań naukowych celem przygotowania prac licencjackich i magisterskich.

11. Współpraca z mediami

Dyrekcja oraz upoważnieni pracownicy wielokrotnie udzielali informacji bądź wypowiedzi w mediach na tematy z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych.

W dniu 30.09.2015 r. udzielono wywiadu w Radiu Białystok w audycji pt. „Masz prawo”. Tematyka dotyczyła zmiany kryteriów dochodowych i wysokości niektórych świadczeń z pomocy społecznej od 1 października 2015 roku oraz zmiany kryteriów dochodowych oraz wysokości zasiłków rodzinnych i dodatków od dnia 1 listopada 2015 r.

IX. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE

Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudniał 425 osób, spośród których 173 to pracownicy socjalni. 342 pracowników MOPR posiadało wykształcenie wyższe, 65 osób - policealne, 15 osób - średnie, 2 osoby - zasadnicze zawodowe i 1 osoba - podstawowe. Specjalizacją legitymowało się 58 pracowników Ośrodka, w tym: specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny posiadało 39 osób, specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny 3 osoby, specjalizację z organizacji pomocy społecznej 16 osób.

W ramach zatrudnienia subsydiowanego pracowały 22 osoby (staże - 2, roboty publiczne - 10, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne - 10). Realizację zadań Ośrodka wspierało 9 wolontariuszy.

Podnoszenie kwalifikacji pracowników

Pracownicy MOPR brali udział w wielu kursach specjalistycznych, szkoleniach i innych formach kształcenia, podnosząc kwalifikacje i umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania zadań.

W 2015 r. 165 pracowników Ośrodka uczestniczyło w 67 szkoleniach oraz 89 pracowników wzięło udział w 25 konferencjach (niektórzy kilkakrotnie).

Wybrane szkolenia, w jakich uczestniczyli pracownicy MOPR:

- Interwencja kryzysowa jako forma pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży przeżywających kryzys,
- Szkolenie z zakresu traumy przeżywanej przez dzieci oraz jej wpływu na tworzenie więzi,
- Szkolenie z samoobrony fizycznej,
- Studium Pomocy Psychologicznej dla Par,
- Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach,
- Szkolenie dla kadry kierowniczej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży: nowe środki psychoaktywne, agresja elektroniczna, ryzykowne zachowania żywieniowe,
- Kwestie prawne dotyczące cudzoziemców w Polsce w kontekście pomocy społecznej,
- Jak prowadzić grupę wsparcia dla osób w żałobie,
- Rola rodziców w nowym modelu wspomagania szkół,
- Przemoc a uzależnienia,
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć. Szkolenie dla Zespołów Interdyscyplinarnych,
- Szkolenie w zakresie postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia kadry pomocy społecznej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- Przemoc w rodzinie i środowisku rówieśniczym - różne aspekty profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
- Wsparcie dziecka krzywdzonego w ramach Programu „Bezpieczne dzieciństwo” Fundacji „Dzieci Niczyje”,
- Neurologiczne mechanizmy zmian strukturalnych i funkcjonalnych w organizmie dziecka po doświadczeniu traumy oraz biomedyczne i psychologiczne następstwa traumy,
- Model oraz standardy diagnozy i oddziaływań wobec posttraumatycznych zmian i zaburzeń rozwojowych u dzieci i młodzieży,
- Postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia kadry pomocy społecznej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- Ochrona danych osobowych,
- Procedury „Niebieskie Karty”,
- Metodyka pracy asystenta rodziny,
- Praca z trudnym klientem,
- Jak zmotywować siebie i uczniów do pracy,
- Zachowania destrukcyjne - próby samobójcze. Samookaleczenia wśród młodzieży,
- Język migowy
- Mediacje rodzinne,
- Przepisy o dodatkach energetycznych - projektowane zmiany. Stosowanie aktualnie obowiązujących przepisów o dodatkach mieszkaniowych,
- Komunikacja OPS - PUP, klient - OPS i klient - PUP, w tym profesjonalna obsługa klienta,
- Sposoby negocjacji i radzenia sobie z psychomanipulacją,
- Handel ludźmi - identyfikacja, ochrona i wsparcie ofiar,
- Egzekucja w pomocy społecznej po zmianach - dochodzenie świadczeń nienależnie pobranych i wydatków z pomocy społecznej,
- Rola kuratora dziecka cudzoziemskiego bez opieki,
- Szkolenie dotyczące kwestii prawnych dotyczących cudzoziemców w Polsce w kontekście pomocy społecznej,
- Mityng informacyjny AA,
- Świadczenia rodzinne - nowelizacja - aktualności,

- Szkolenie z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- Efektywna i pozytywna komunikacja w zespole. Werbalne i niewerbalne techniki komunikacji i techniki wpływu społecznego,
- Trudny klient pomocy społecznej,
- LOOK - system wczesnej interwencji i wsparcia rodzin z dziećmi w wieku 0-6 lat z terenu miasta Białegostoku,
- Ustawa o pomocy społecznej - nowelizacje.

Warsztaty, w jakich uczestniczyli pracownicy MOPR:

- Projekt wychowawczy dla nastolatka,
- Relacja nastolatek-rodzic zastępczy, czyli jak mediować w sytuacji kryzysu rozwojowego,
- Przesłania przeciwko wolności seksualnej - nowe podejście systemowe,
- Warsztaty dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych.

Wykłady, w jakich uczestniczyli pracownicy MOPR:

- Motywowanie osoby eksperymentującej lub uzależnionej do leczenia,
- Komunikacja empatyczna z osobą zażywającą środki psychoaktywne,
- Dlaczego osoby uzależnione nie chcą się leczyć. Mechanizmy obronne w uzależnieniu,
- Zachowania destrukcyjne - próby samobójcze, okaleczenia, wśród młodzieży,
- Portret psychologiczno-pedagogiczny nastolatka,
- Rodzaje narkotyków. Jak rozpoznać, czy dziecko jest pod wpływem środków psychoaktywnych,
- Wybrane problemy nastolatków w zarysie.

Udział w konferencjach

Wybrane konferencje, w których udział wzięli przedstawiciele MOPR:

- IX Wojewódzka Konferencja Metodyczna w Białymstoku „Praca nad motywacją do zmiany u dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym i niedostosowanej społecznie”,
- XVI Białostockie Forum Szkół „Miłość i odpowiedzialność”,
- Prawne, medyczne i etyczne aspekty ochrony ludzkiego życia i rodziny,
- Partnerstwo lokalne na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz elastycznych form zatrudnienia w woj. podlaskim,
- Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży: nowe środki psychoaktywne, agresja elektroniczna, ryzykowne zachowania żywieniowe,
- Konferencja upowszechniająca Model Kontraktowania Usług Społecznych,
- Wizyta studyjna w ramach projektu „Współpraca międzynarodowa jako metoda budowania lokalnego potencjału integracyjnego polskich miast (Lublina i Białegostoku)”,
- Konferencja szkoleniowa „Dobre pomysły na trudne zachowania”,
- Konferencja pt. „Wesołe jest życie seniora, czyli o społecznej aktywności osób starszych w województwie podlaskim”,
- Konferencja upowszechniająca model pracy z osobami bezrobotnymi 50+ JOBfirma,
- X Forum PCPR i MOPR pn. „Zawsze z rodziną”,
- Rola rodziców w nowym modelu wspomagania szkół,
- Problematyka zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w okresie szkolnym,
- Monitorowanie Losów Dziecka - standard postępowania pracowników socjalnych - narzędzie służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie,
- Dzieci są jutrem - system wczesnej identyfikacji czynników ryzyka krzywdzenia dziecka LOOK,
- „Zauważ mnie, usłysz mnie!” - przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka.

X. PRZEPISY PRAWNE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku swoje zadania realizował w oparciu o niżej wymienione przepisy:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 przyjęta Uchwałą Nr XXI/199/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 grudnia 2011 r.,
2. Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2014-2016 przyjęty Uchwałą LI/593/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 listopada 2013 r.,
3. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 przyjęty Uchwałą Nr VII/40/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 lutego 2011 r.,
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859, z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013r. poz. 966, z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2016 r. poz.162),
14. Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (tj. M.P. 2015 r. poz. 821),
15. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.),
18. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1650, z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23),
20. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.),
21. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082, z późn. zm.),
22. oraz inne ustawy i przepisy wykonawcze.